

Szőkéné Bakay Beatrix

EVÉLET – LELKI SEGÉLY

A lekipásztor válaszol

Válogatás az *Evangélikus Élet* hetilap *Lelki segély* rovatában
2004-2007 között megjelent írásokból.

ÉLŐ VÍZ füzetek 2.

Kiadja

az Evangélikus Missziói Központ – Magyar Evangélikus Rádiómisszió

és a Magyarországi Evangélikus Egyház missziói bizottsága

Budapest, 2008

Felelős szerkesztő és kiadó:

Szeverényi János

A kéziratot gondozta:

Dankuné Tóth Éva, Hulej Enikő, Fehér Charlotte, Tamásy Tamás

Megrendelhető:

Evangélikus Missziói Központ: 1656 Budapest, Pf. 22.

Tel./fax: 06 1 400 3057, e-mail: evmis@lutheran.hu

Honlap: <http://misszio.lutheran.hu>

Borítóterv, tipográfia, tördelés:

Kreatív Flotta Bt.

www.kreativflotta.hu

Nyomdai kivitelezés:

Pauker Nyomdaipari Kft.

www.pauker.hu

ISBN 978-963-87825-0-2

ISSN 1789-7378

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó	5
„Ne paráználkodjál!”	6
Titkos gyönyörök	9
Elég egy férfi és egy nő?	12
„Más, mint a többi fiú...”	15
Örökbefogadó szeretet	18
Elveszve Budapesten	21
Kóros rajongás?	23
Családban vagy az idősök otthonában?	26
Egy anya és a lánya	29
Az Úr a megtört szív egyetlen menedéke	31
Megmérgezett szavak	33
Hitetlen házastárssal felemás igában	36
Van-e feltámadáshitünk?	39
Reménységem a tisztító tűz	41
A dicsőítés ereje	44
New Age vagy keresztyénység?	46
„Iskola a határon” – a Waldorf-szellemiség	49
„Legyetek az igének cselekvői...”	53
Élhetek-e a bűnbocsánat ajándékával?	55
Mostoha- vagy édestestvér-e Izrael?	57
Vállalós vagyok vagy hívő?	60
Segítség, megtértem!	62
Hajbaj vagy frizurafilozófia	65
Életem értelme: hitre nevelni	67
Mindenáron aranyérem?	70
A nikotin rabságában	72
Csúnyán is szépen	75
Szedhet-e gyógyszert a hívő?	78
Hogyan bűntöljek?	81
Legyünk-e érzékenyek?	83
Kiadványok	87

ELŐSZÓ

*„Minden gondotokat őreá vessétek,
mert neki gondja van rátok!”*

(1Pt 5,7)

Az Evangélikus Élet olvasóinak bizonyára ismerős Szőkéné Bakay Beatrix neve. Az *EvÉlet – Lelki segély* című rovatban jelentek meg 2004. januártól 2007. áprilisig méltán népszerű írásai, biblikus lelkülettel átgondolt, „átimádkozott” válaszai az olvasók által felvetett kérdésekre.

A szerző bizonyágtétele szerint az ötlet Istentől származott, Ő küldte a szerkesztőbizottsághoz, akik két próbacikk elolvasása után szabad utat adtak. Kezdetből fogva sok-sok telefon és levél jelezte, mekkora igény van arra, hogy a különböző élethelyzetekben, krízisekben lévők megtapasztalják a testvéri elfogadást, és a teológiai megalapozottságú, keresztyén értékrend szerinti tanácsolást, vigasztalást.

Volt olyan abortuszra készülő kismama, aki a válasz hatására szülte meg gyermekét. Több magányos, gyászoló ember merített erőt az érthető, empatikus, Isten ígéjéhez mindenkor hűséges írásokból. Egyes gyülekezetekben az ifjúsági óra beszélgetési, vitaanyagai voltak a hétről hétre megjelenő cikkek.

A nagy népszerűség mellett támadások is érték ezt a szolgálatot. Az áldások, gyümölcsök, gyülekezeti fórumbeszélgetések tapasztalatai, lelkésztestvérek biztató üzenetei azonban létjogosultságát igazolták.

A mintegy százhetven írásból válogattunk ki ebbe a füzetbe harmincat.

Fogadják szeretettel a régi és új olvasók ezt a kis gyűjteményt, forgassák saját maguk és környezetük hasznára!

Szeverényi János

1. „NE PARÁZNÁLKODJ!”

„Felnőtt ifjúsági körünk egyik szombat esti bibliaórájának témája a »Ne paráználkodj!« parancsolat értelmezése volt. Elhangzott, hogy Isten ezzel a felszólítással védi a házasságot, és azt várja tőlünk, hogy tisztán és szemérmesen őrizzük magunkat a házasságig. Véleményem szerint ez a tanítás korunkban már nem tartható. Ha ezekkel a nézetekkel állnék elő a főiskolán, akkor mindenki kinevetne. Egy éve élek együtt a kedvesemmel, talán, ha egzisztenciát teremtünk, házasság is lehet belőle. Addig azonban fontos, hogy megismerjük egymást, hiszen így csak azt akarjuk bebiztosítani, hogy tartósabb legyen közös életünk. Szeretjük egymást, akkor miért kellene önmegtartóztató életet élnünk? Ráadásul az nem is egészséges!”

Nem szeretném elkedvetleníteni kedves ifjú levélírómat, de az ifjúsági bibliakör vezetőjéhez hasonlóan nekem is meglehetősen elavult nézeteim vannak a házasságon kívüli nemi élet kérdéséről. Már hogyha a biblikus nézőpontot elavultnak lehet nevezni... Nagyon vigyáznunk kell azzal, hogy a Szentírást ne kényünk-kedvünk szerint olvassuk. Óvakodnunk kell attól, hogy Isten kinyilatkoztatott szavát aszerint ítéljük meg, hogy abból mi vonzó számunkra, és mi nem. Jól tudom, a párválasztás és a szexualitás olyan kényes terület, amelyről sokan szeretnék kizárni a mindenható Istent, mondván: ehhez két ember elegendő! Magam is megtapasztaltam a szerelem mindent elsöprő érzését. Átélttem, milyen az, amikor egy férfi és egy nő számára szinte megszűnik létezni a világ. Azonban ott dől el, hogy ez az érzelem mennyire mély, hogy a testi szerelem (szexus és erősz) vágya mellett a szerelmespár szívében megjelenik-e az egymás iránti felelősségérzet és az életre szóló kötődés (filia és agapé) is, amely házassághoz vezet. A szexus, az erősz és a filia (baráti, szociális szeretet) minden esetben értékeli vágya tárgyát: „Szeretlek, mert szép, jó, okos, megbízható vagy, de ha már nem vagy az, akkor lecseréllek valaki mással, aki betölti elvárásaimat.” A világi gondolkodás ennek alapján ajánl-

ja, hogy a fiatalok házasságkötés előtt hosszabb ideig éljenek együtt, mert ugye lakva ismeri meg az ember a másikat, és ha kiderül, hogy valami nem elég harmonikus közöttük, akkor minden kellemetlen következmény nélkül búcsút inthetnek egymásnak. De vajon mi ez, ha nem a társ érzelmeinek becsapása? Sőt, ami még riasztóbb: hasonlít az embervásárhoz.

Bármennyire logikusan is hangzik, mégsem lehet kipróbálni, előre bebiztosítani, hogy tíz-húsz év múlva hogyan fog majd működni házasságunk. Sokkal inkább arról van szó, hogy a házasság kötöttségét, a társ iránti élethosszig tartó felelősséget nem kívánják sokan felvállalni.

Előfordul, hogy a diploma, a lakás megszerzése késlelteti az elköteleződést, sőt az sem ritka, hogy az esküvő – manapság meglehetősen jelentős – költségei hátráltatják a frigy létrejöttét. Ilyenkor pedig mi maradhat a fiatal szerelmesek számára, mint az, hogy a hosszú várakozás helyett megadják magukat „hormonsorsuknak”...

Egy lelkészi hivatalban a következő párbeszéd zajlott le az idős lelkipásztor és az ifjú menyasszony között: „Életem legboldogabb pillanata előtt állok, mégis sír a lelkem” – panaszkolta a lány. „Mi a baj? Talán bizonytalan az érzelmeiben, vagy fél a jövőtől, kedvesem?” – kérdezte a lelkész. „Az fáj, hogy nem adhatom magam tisztán életem szerelmének. Megfosztottam attól, ami egyedül őt illette volna” – szólt a különös válasz. Különös, mert a világi gondolkodás számára nehezen elfogadható. Önmegtartóztatás? Lekacagott erény. Pedig a test érzéki vágyainak fegyelmezése valójában emberi mivoltunk nemesedése. Gondolhatunk itt egy ószövetségi ifjúra, Józsefre, aki a maihoz hasonló környezetben élt, egy olyan világban, amely szüntelenül azt kérdezte: „Miben lelhetek élvezetet?” és „Mi hajt nekem hasznot?” József azonban tudta, hogy Isten gyermekeinek életében nem ez a mérce. Szíve arra a kérdésre várta a választ: „Mit kíván tőlem Isten?” Ezért egy szexuálisan szabados, pogány környezetben is győzött benne az Isten szava, és ellen tudott állni a paráznaság bűnének (1Móz 39,7-23).

Mindez azt jelenti, hogy nemcsak hormonjaink hatnak ránk, hanem lelki-szellemi, hitbeli magatartásunk is visszahat hormonjainkra. Mit

mond erről a házasságtudomány? A legtöbb szakértő egyetért abban, hogy a szexust át lehet lényegíteni a sportba, munkába, tanulásba, és így le lehet vezetni a nemi energiákat. Hát hogyan lehetne akkor Istenhez menekülni és kérni kegyelmét, hogy amíg a nekünk rendelt társat hozzánk vezérli, addig igenis tisztán és szemérmesen éljünk, elkerülve így sok csalódást, nemi betegséget és a nem kívánt terhességet!

Dr. Németh György írja *Lelki egészségünk* című, 1973 óta többször megjelent könyvében: „Semmi hátránnyal nem jár, ha egy fiatalember vagy leány egy ideig uralkodni tud ösztönén, és szerelmének beteljesedését az igazinak tartogatja.” Nem kell tehát félni attól, hogy az önmegtartóztatás egészségtelen, és nem muszáj elhinnünk, hogy feltétlenül az a helyes, amit mindenki tesz. Amikor a hívő szív megízleli az Urának való engedelmesség édes ízét, akkor csalhatatlanul tudni fogja, hogy ez az ő útja. A sátán szüntelenül igyekszik elbuktatni bennünket, mégpedig ömberünk leggyöngébb pontját választva célpontjául. A nemi élet területén sem spórolhatjuk meg a döntést: a keskeny ösvény vagy a széles út? Isten parancsa vagy a világi divat? Ezt a választást is hitben kell megharcolnunk, és én úgy olvasom ki kedves ifjú testvérem leveléből, hogy csata dúl a szívében. Remélem, segít, ha elmondom: a gát sohasem akadályozza a folyó folyását, hanem szabályozza, hajózhatóvá teszi azt, és segít abban, hogy a víz energiája erőműveket hajtva, az embereket szolgálva hasznosulhasson. Így tesz a mennyei Atya is: nem kíván megfosztani minket semmilyen jó dologtól. Ellenkezőleg: az igazi, túláradó örömet kínálja nekünk, amikor a házasság rendjét ajánlja nekünk a partnerváltogatás helyett. Álljon itt végül egy Lacordaire-idézet:

„Egy óra hosszat szeretni – állati dolog.

Egy évig szeretni – emberi dolog.

Egy egész életen át szeretni – angyali dolog.

Egy életen át csak egyet szeretni – isteni dolog.”

Őszintén kívánom, hogy bizalmával engem megtisztelő levélírónk lelje meg társa oldalán az igazi összetartozás szépségét, töltsse be életét az el- és befogadó isteni szeretet, az agapé, hogy megérezze: valóban áldás számunkra Isten mindenkor jó akarata.

2. TITKOS GYÖNYÖRÖK

„Vidékről nagyvárosba került, kisgyermekes anyuka vagyok. Férjemmel együtt szeretjük az életet, a szórakozást, a jólétet, és olyan szexuális szabadságban élünk, amelyet az egyébként nem hívő szüleim is elutasítanak. Az egyetemi évek alatt megismerkedtem a leszbikus szerelemmel, és a férjemmel néha más párokkal is találkozzunk... A barátnőm időnként elvisz magával a templomba, ahol egyszerre érzem magam jól is és kellemetlenül is. Akik arra kérnek, hogy keresztelkedjem meg, és csatlakozzam a gyülekezethez, nem ismerik a titkaimat. Kérem, segítsen nekem tisztázni a paráznaság fogalmát. Szeretném tudni, mit is ért ezen a Biblia.”

Kedves T! Bevallom, néhány hétig vívódtam azon, vajon hetilapunk hasábjain keresztül kell-e válaszolnom a levélben feltett kérdésre, vagy helyesebb, ha inkább magánlevélben teszem meg ugyanezt. Ne értsen félre: nem valamiféle egyházi prudéria késztetett erre, még csak nem is arról van szó, hogy vallomása annyira megbotránkoztatott volna, hogy jobbnak láttam a fél szememet becsukni és az egész dolgot elhallgatni olvasóink előtt... Késlekedésem oka inkább az volt, hogy nem tartottam tipikus és sokakat érintő kérdésnek az ön problémáját. Márpedig egyik fő célkitűzésem, hogy a Lelki segély rovatban elsősorban olyan kérdések kerüljenek elő, amelyek gyakran fölvetődnek bennünk, és amelyek tisztázása sokakat segít a helyes, Isten szerinti útra rátalálni. De ha már a rovat kulisszatitkaiból felfedtem egyet, hadd avassam be egy másikba is Önt és kedves olvasóinkat: Isten Szentlelkének a vezetésére figyelek a témák kiválasztásakor és a kérdések megválaszolásakor. Így nem tarthatom véletlenszerűnek, hogy az elmúlt héten több, a paráznaság bűnének csapdájába jutott felebarátom segélykérő kiáltása jutott el hozzám. Sajnos van közöttük olyan is, aki meggyőződéses hívőnek vallja magát. Ezért úgy éreztem: eljött az ideje annak, hogy a legszélesebb nyilvánosság előtt is szóljunk erről a témáról.

A paráználkodás Istennek a Tízparancsolatban kinyilatkoztatott törvé-

nye által tiltott, házasságon kívüli nemi érintkezés (2Móz 20,14). A fogalmat az ószövetségi próféták gyakran használják jelképes értelemben, hogy kifejezzék vele Izraelnek az Úrral szembeni hűtlenségét (Ez 16). Pál apostol óva int a paráznaság bűnétől: „*Kerüljétek a paráznaságot! Minden más bűn, amit elkövet az ember, kívül van a testén, de aki paráználkodik, a saját teste ellen vétkezik.*” (1Kor 6,18) Érdemes még fellapozni az Újszövetség lapjait és kikeresni a következő igehelyeket: 1Kor 6,9.15-16; 2Kor 12,21; Gal 5,19 és Mk 7,22. Az ókori pogány bálványáldozati kultuszok többnyire szexuális kicsapongásokkal jártak együtt, amelyek az élő Isten előtt egyértelműen utálatosak (3Móz 19,29; Jer 2,20 és Jer 3,6), hiszen ezeknek a gyakorlása beszennyezi azt a szövetséget, amelyet Isten az ő kiválasztott népével kötött. Isten ugyanis úgy tekint népére, mint a vőlegény a menyasszonyára: végtelen szerelemmel, amely kizárólagosságot követel (Hós 2,18-22). Ez a gondolat jelenik meg az Újszövetségben is, amikor Pál az egyházat mint Krisztus menyasszonyát mutatja be (Ef 5,21-25).

A házasság is szövetség, bensőséges, egész életre szóló kötelék férfi és nő között. Természetesen ez a szeretetközösség mindkét fél kifejezett akaratából jön létre. A házasság a teremtő Isten jó rendje, amelyben az ember betöltheti az utódok nemzésére irányuló parancsot. Ez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy a házasságon belül tilos volna a szexuális gyönyört átélni. Az ige is arra inti a hívőket, hogy mindig álljanak házastársuk rendelkezésére (1Kor 7,3-5). Ezt a tanítást azért is érdemes megfontolnunk, mert sok hűtlenség kiküszöbölhető lenne, ha az apostol szavait komolyan vennék a keresztyén házaspárok... Szeretettel ajánlom a téma iránt érdeklődőknek Clifford és Joyce Penner *A szexualitás ajándéka* című könyvét (Harmat Kiadó, Budapest, 2003), amely sok gyakorlati tanáccsal segíti a házaspárokat abban, hogyan tehetik teljesebbé, boldogabbá együttléteiket.

A házasságnak mindenképpen monogámnak kell lennie (1Tim 3,2; Mt 19,5), hiszen azzal párhuzamosan, hogy valakinek igent mondtam, mindenki másnak nemmel kell felelnem. A házassági szövetség az egymásért vállalt felelősséget, a megbecsülést, a tiszteletet, az óvó szeretet gyöngéd-ségét is magába foglalja. Elképzelhetetlen, hogy mindezeket megélhesse

egy olyan pár, amelyiknek szexuális szabadossága, hűtlensége beszennyezi a házasságukban eggyé lett testet (Ef 5,31).

Kedves T! Meggyőződésem, hogy amikor barátnőjét elkíséri a gyülekezetbe, és az igehirdetésben meghallja Krisztus hangját, akkor felismeri, hogy nem egészséges az az erkölcsi lazaság, amelyben a férjével együtt élnek. Nem egészséges, mivel az állandó partnerváltogatás mögött nincs őszinte szeretet, és a szexuális gyönyörhajhászás mögött valójában a lélek szomjúsága rejtőzik. Fenéig kiürítheti a nemi gyönyör poharát, mégis szomjas marad, mert a lélek szomjúságát csakis Jézus Krisztus olthatja. És persze nem egészséges ez a lazaság higiéniai szempontból sem. Gondoljon csak bele, milyen vírusokat és baktériumokat vihet haza a kalandjairól... És vajon kisgyermekes édesanyaként eszébe jutott-e az, hogy a gyermekéhez is hűtlen akkor, amikor édesapjuk helyett idegen férfiakat ölel? Sajnos a házasságtörésre az sem mentség, hogy a házasfelek kölcsönös beleegyezésével történik, hiszen ezáltal a házasság lelki-szellemi közössége is sérül. Egy idő után már nem nevezhetjük házasságnak, inkább csupán legalizált együttélés lesz belőle...

Higgye el nekem, hogy mindezeket nem ítéelve, hanem segítő szándékkal írom Önnek! Úgy szeretném, ha megismerné a megváltó Krisztust, a mi Urunkat, ha találkozna vele és benne az igazi szeretettel – azzal a szeretettel, amelyre a lelke mélyén vágyik! Köszönöm, hogy megtisztelt levelével, hogy szinte meggyőnta azt, ami terheli, ami sötét gondként ül a szívében. Kevesen mernek szembenézni saját énjük tükörképével. Ön megtette. Most arra van szüksége, hogy hallgassa Jézust, hogy felismerje benne a Messiást, aki a keresztfán oltárán feláldozta önmagát az ön bűneiért is. Tudja, kedves T, volt egy másik asszony is Samáriában, akinek szomjazó lelkét az „élő víz” elégítette meg. Bűnnel volt terhes az élete, de a Jákób kútjánál megszólította őt az Isten Fia, és az örök élet vizét kínálta neki a földi gyönyörök vize helyett. Az örökkévalót az ideigvaló helyett. A tiszta vizet a pocsoló vize helyett. És az asszony elfogadta (Jn 4,1-42)...

Elfogadja-e Ön is? Kérem, írja meg nekem elérhetőségeit, hiszen minden fölvetett kérdésre nem tudok itt válaszolni (leszbikus kapcsolat, vagyonosság-szegénység problémaköre), de levélben szívesen megteszem!

3. ELÉG EGY FÉRFI ÉS EGY NŐ?

„Szüleim az első perctől kezdve elleneztek a kapcsolatunkat; tulajdonképpen határozott tiltásuk ellenére házasodtunk össze. Ez pedig azt jelentette, hogy anyagilag sem támogattak minket. Kettőnk jövedelme igencsak szerény volt, ráadásul saját lakásra sem számíthatunk. Amikor a férjem örökölt egy romos házat, elhatároztuk, hogy majd szép lassan felújítjuk. Közben megszületett első gyermekünk, ami egyben azt is jelentette, hogy az én fizetésem kiesett. A férjem innen a tanyáról járt fel a városba dolgozni, úgyhogy alig láttam. Sokat veszekedtünk az anyagiak miatt, különösen azután, hogy a második gyerekünk is világra jött. Egy napon a párom nem jött haza többé; beköltözött a városba valami nőhöz. Azóta teljesen kilátástalanná vált a helyzetünk. Nem akarom a szüleim segítségét kérni, de mi lesz így velünk?”

Kedves Erika! Kapaszkodjon bele jó erősen az ige mentőövébe: *„Bízzál az Úrban teljes szívvel, és ne a magad eszére támaszkodj! Minden utadon gondold rá, és ő egyengetni fogja ösvényeidet! Ne tartsd bölcsnek önmagadat, féljed az Urat, és kerüld a rosszat! Gyógyulás lesz ez testednek, és felüdülés csontjaidnak.”* (Péld 3,5-8) Hiszen többnyire azért szenved hajótörést az életünk, mert terveinket Isten nélkül szövögetjük.

Nem tanácsos belekezdenünk álmaink megvalósításába addig, amíg nem vittük őket Urunk elé. Nem helyes kikövetelni Isten áldását szilárd elhatározásainkra, mert boldog csakis úgy lehet az ember, ha engedelmesen belesimul Isten terveibe. Leggyakrabban a párválasztás területéről szeretnék kirekeszteni Istent az emberek. Elterjedt manapság az a felfogás, hogy a szerelemhez elég egy férfi és egy nő... A bölcs hívő azonban tudja, hogy egy házasság csak akkor boldog, ha abban Isten is – mint láthatatlanul munkálkodó harmadik – jelen van igéjével, bűnbocsátó kegyelmével és megújító hatalmával.

A házasság a legszebb áldások forrása és a leggyötrőbb pokol is lehet az ember számára. Hogy melyiké lesz, egyedül attól függ, milyen mérték-

ben adtunk egyéni és közös életünkben teret és helyet Istennek. Kevesen gondolnak rá, de nagyon fontos, hogy a hívő szülők minél korábban imádkozni kezdjenek azért, hogy gyermekük felcseperedve rátaláljon majd arra a párra, akit Isten neki szánt. Fontos, hogy a hívő fiatalok is ugyanezt tegyék: tudatosan, Istenre figyelve készüljenek a házasságra; így sok bűnt és csalódást elkerülhetnek.

Ne gondolja azt, kedves levélíró testvérem, hogy szándékomban áll kioktatni, esetleg a fejére olvasni tévedéseit! Nem gyötöröm azzal sem, hogy feddéseimmel még mélyebb sebet ejtek a szívére. Nem mondogatom, hogy „látja, látja, jobban tette volna, ha annak idején a szüleire hallgat!” Mert ami megtörtént, pusztán arra való, hogy tanuljunk belőle, levonjuk a megfelelő következtetéseket, és Isten bűnt eltörlő kegyelmét kérjük rá. Aztán pedig újra Krisztusra kell bízunk életünket, de sokkal nagyobb bizalommal! Mindig vergődő, nyugtalan és békétlen annak az embernek a szíve, aki bizalmatlan Isten iránt. Ez a bizalmatlanság olyan, mintha egy lelki értelemben vett földrengést élnénk át. A posztmodern ember minden neurózisának ez az alapja: megingott a bizalma Istenben.

Idegyrendszerünk legfőbb tápláléka pedig az Istenbe vetett bizalom. Erika, Önnek is ezt kell visszanyernie! Bízva csődbe jutott életét, szertetteit, jövőjüket az Isten egyszülött Fiára. Bizodalmunknak az ad szilárd támaszt, hogy Krisztusba, a megváltó Úrba vetjük. Azért szabad megint, mindennap, mindent újrakezdenünk, mert Krisztus kezd velünk újat. Ő jön elénk. Ő szeret előbb, ő áldozza fel értünk az életét. Hiába szedjük össze az erőnket, hiába feszítjük meg az akaratunkat, és hiába próbálunk kiutat találni életünk labirintusából minden emberi bölcsességünket latba vetve – nem megy. Ahhoz, hogy valóban boldog lehessen az életünk, egyre jobban el kell fordítanunk a tekintetünket önmagunkról, és Jézusra kell néznünk. Ez azt jelenti, hogy ha problémáink vannak a körülményeinkkel, embertársainkkal vagy önmagunkkal, akkor ne csak ezeket a problémákat próbáljuk kezelni, megoldani, hanem forduljunk oda Krisztushoz. Először ne a gondokkal foglalkozzunk, hanem Jézussal! Az ő igéjével és lényével. Benne merüljünk el, és ne a problémáink tengerében! Erika is meg fogja

tapasztalni, hogy mindeközben az Úr micsoda természetfeletti erőket fog mozgósítani a megmentésükre.

Tisztában vagyok azzal, hogy rendes lakásra, élelemre, ruhára van szüksége kicsiny gyermekeinek, de hiszem, hogy Istenbe vetett reménységének, fohászainak éppen az lesz az eredménye, hogy semmiben sem fognak hiányt szenvedni. Isten úgy meglágyítja majd férjének vagy szüleinek a szívét, hogy a segítségére sietnek.

Azzal nyilván tisztában van, hogy férjének jogilag meghatározott kötelességei vannak gyermekeivel szemben. Gyermeektartást kell, hogy fizessen Önnek. Leveléből nem derül ki, hogy ezt rendezték-e egymás között. Nincsenek információim arról sem, hogy tudja-e, kedves levélíró testvérem, a férje tartózkodási helyét vagy sem. Szeretettel javaslom, hogy forduljon a helyileg illetékes önkormányzat vagy a megyei önkormányzat jogi osztályához, és őszintén tárja fel élethelyzetét! Ha van a környéken anyavédelmi intézmény, akkor vegye fel a kapcsolatot annak egyik munkatársával!

Kérem, hogy gyermekei érdekében ne legyen olyan büszke! Keresse fel a szüleit! Tudom, hogy testileg-lelkileg meggyötört, és nehéz elismernie, hogy szépreményű tervei füstbe mentek. De gondoljon arra, hogy szülei csak a javát akarták, és azt akarják most is. Szívből remélem, hogy meglátják elesettségét, és nem azzal fogadják, hogy „bezzeg eddig felénk se néztetek, pedig mi megmondtuk, hogy ez lesz a vége”. Bízom benne, hogy a házasságuk is megmenthető még. Isten olyan hatalmas, a rosszból is jót hoz elő. A keresztről aláhulló vércseppek minden hiányosságot és hiányt pótolnak!

Kedves Erika! A legegyszerűbb fizikai törvényszerűségek egyike az, hogy a felfüggesztett inga számára csak egyetlenegy nyugalmi pont létezik: a saját súlypontja. Hiába keresnénk egy másik nyugalmi pontot a számára, nem találánk ilyet. Legfeljebb akkor, ha valahol másutt alátámasztjuk. Igaz ugyan, hogy így megállna, de ez nem a nyugalmi pontja volna, hanem kényszerpálya, amelybe jobb híján beletörődött. Az emberi lélek is hasonlít az ingához. Egyetlen nyugalmi pontja van: Isten. És egyetlenegy nyugalmi állapota: az Istenbe vetett feltétlen bizodalom. Erika! Vállalja a hit merészségét! Imádkozom azért, hogy lelki nyugalmi pontra juthasson,

hogy rendbe jöjjön az élete! Legyenek nagyon gazdagok az Úrban ebben az új esztendőben!

4. „MÁS, MINT A TÖBBI FIÚ...”

„A fiam értelmes, okos nagyfiú. Nemrégiben sikeres nyelvvizsgát tett, és ebben a tanévben kezdi meg az egyetemet. Folyton szorongó kamasz volt, tele kisebbségi érzéssel, de azt gondoltam, hogy azért nem jár diszkóba meg a lányok után, mert csak a tanulás érdekli. A nyáron bevallotta nekem, hogy azért menekül a tanulásba, mert ő „más”, mint a többi fiú. Először nagyon megrendültem attól, amit mondott, és valójában nem is értettem, mert fiú barátai nem is voltak soha. Egyszerűen nem tudom, hogyan segíthetnék neki! Félek, hogy ha erőszakosan meg akarom változtatni, akkor elüldözöm itthonról, ha viszont elfogadom olyannak, amilyen, azt biztatásnak veszi.”

Drága testvérem! Sok-sok imádságban hordozom önt, és lélekben, gondolatban ott vagyok ön mellett! Hetilapunk utóbbi néhány számában több cikket is olvashatott a homoszexualitás kérdésének teológiai, etikai megközelítéséről, de levelének hangvétele elárulja, hogy emellett együttérzésre, jó tanácsra, lelki segélyre vágyik.

A bajba, tévútra, bűnbe jutott embernek Isten szabadító cselekvésére és irgalmas szeretetére van szüksége. Keresztyén hívő ember a Szentírás tükrében egyértelműen azt vallja, hogy a homoszexualitás bűn (3Móz 18,22; Róm 1,24-27), de a diagnózis felállítása után nem hagyhatja magára a bűnbe jutott felebarátot, hanem az áldott orvoshoz, Jézushoz kell elkísérnie. Amikor lelkipásztorként a kezemben tartom a bűn súlya alatt görnyedező testvérem levelét, vagy személyes beszélgetésünk alatt meglátom a „bűnbánó Magdolnák” szeméből gördülő könnyeket, esetleg észreveszem egy nyilvánvalóan bűnben élő felebarátom – aki nem talál kiutat

vétkekkel borított életének lélekemésztő labirintusából – ajkainak remegését, akkor nem tehetem meg, hogy csupán a bűnt hangsúlyozzam. A szenvedő embert magát kell látnom, akiért a golgotai kereszt áll. És mellé kell állnom anélkül, hogy a bűnt elfogadnám, elbogatellizálnám, eltussolnám, vagy cinkosává válnék. Amikor megpróbált hitű levélíró testvérem sorait olvastam, bizonyossá vált előttem az is, hogy nem elegendő a homoerotikus érdeklődésű családtagot lelkigondozásba venni, mert itt az egész család érintve van. Mindenekelőtt szeretném vigasztalni azzal, hogy önmagában az a tény, hogy fia ebben az életkorban még nem udvarol lányoknak, vagy nem jár táncolni, nem egyértelmű jele a homoerotikus beállítódásának. Sajnos leveléből nem derül ki pontosan, hogy gyermekének nyári vallomása pontosan mit tartalmazott, de tudnia kell, hogy a túl hosszú nyúltság gyermekkor maradványa is lehet az az általános erotikus érdeklődés, amely még nem tesz különbséget a nemek között. Másrészt ebben az életkorban még a tudatba kerülhetnek olyan vágyak és sóvárgások, amelyeket a felnőtt személyiség tudata már kiselejtez, kivet magából. Azt is érdemes látnunk, hogy kamasz- és ifjúkorban gyakori – lányok és fiúk esetében egyaránt –, hogy nem tartják magukat „teljesen normálisnak”. Nem meglepő ez, hiszen a bennük feltörő érzelmek, gondolatok, vágyak ismeretlenek számukra, és a lelki változások hormonális, testi változásokkal is járnak. Az ifjú embernek fel kell készülnie a felnőtté válásból való függetlenedésre, ki kell fejlesztenie értékrendjét, erkölcsi tudatát, meg kell határoznia önképét, és meg kell szoknia hosszú nyúltságát végtagjainak látványát. Nem könnyű ezekkel a testi-lelki újdonságokkal megbirkózni, bizony sok szorongással jár ez együtt. Arról már nem is beszélve, hogy a szexuális másság ma divatszerűen terjed a fiatalok között. „Amiről annyit beszélnek a médiában, azt nekem is ki kell próbálnom” – gondolja a félrevezetett tini, és nem is sejtja, hogy amit játéknak vélt, azzal beszennyezte magát.

Mindezeket végiggondolva nem tartom elképzelhetetlennek, hogy a kedves aggódó édesanya tévedés áldozata lett. Szélsőségesen introvertált, társaságot kerülő, gátlásos gyermekének a lelkében viharok dúlnak. Ez

összefügghet az ő sajátos egyéni lelki világával, de esetleg lehet szerepe benne a szülőkhöz, az édesanyához való túl erős kötődésnek is. Én úgy érzem, hogy elege van a magányból, a szülői felügyeletből, a sok tanulásból, az elvárásokból, és lázadása valamiképpen abban nyilvánul meg, hogy meg akarja hökkenteni a környezetét. Ha jól értem levelét, arra gyanakszik, hogy a „kisebbségi érzés” is a homoerotikus beállítódás – más-ság – következménye. Érdemes elgondolkodni azon, nem sokkal valószínűbb-e, hogy kisebbségi érzése egy töről fakad a kicsi kora óta meglévő szorongásával. Az egészséges önértékelés hiánya az uralkodó típusú anyától vagy az irreális teljesítményt elváró apától, esetleg iskolatársainak gúnyolódásától tartó kamasz állandó szorongásának forrása lesz. A problémát pedig még tetézi, ha a szorongó, önbecsülését veszített embernek nincs olyan társa, akivel őszintén megbeszélheti érzéseit.

Kedves aggódó anyuka! Legyen Ön mindig az a személy gyermeke számára, aki előítélet-mentesen meghallgatja őt, akiben megérzi az Istentől kapott agapét, aki előtt megnyílhat, leplezetlenül felfedheti gondolatait, még ha azok bűnösök is. Úgy vélem, hogy nincs is másra nagyobb szüksége ennek a tizenkilenc éves nagyfiúnak, mint arra, hogy hívó édesanyján keresztül megélt Krisztus megmagyarázhatatlanul elfogadó, utánunk nyúló szeretetét. Ha esetleg mégis bebizonyosodik nála a homoszexuális érdeklődés, akkor is legyen lehetősége Önnel, illetve lelkészével, a témában jártas szakemberrel megosztania bűntudatának terhét. *„Valljátok meg azért egymásnak bűneiteket, és imádkozzatok egymásért, hogy meggyógyuljatok!”* (Jak 5,16a) Szerető, ítélkezésmentes elfogadásunk a biztonság bátyját jelenti a bűnbe jutott ember számára, amelyből nagyobb önbizalommal indul a küzdelembe, hogy Isten előtt és vele együtt megvívjon gyarlóságaival.

Hálát adhatunk Urunknak, hogy ez az ifjú ember leadta vészjelzéseit, így lehetőségünk nyílik arra, hogy segítsünk neki még azelőtt, hogy a saját neméhez való vonzódása manifesztálódna. Ahogyan kedves testvérem levelében megfogalmazza, sem a kényszer, sem a beletörődés nem járható út számunkra. Ehelyett erősíteni kell gyermekének nemi szereptudatát, hogy örömmel és büszkeséggel töltsse el, hogy őt az Isten férfiúvá terem-

tette, és elhívta arra, hogy a neki szánt asszonnyal együtt mint édesapa majd betölthesse szülői hivatását. Beszélni kell neki arról, hogy a teremtő Isten rendje, a házasság férfi és nő között valósul meg. Ennek csodálatos lehetősége az, hogy egymás segítőtársai legyenek, valamint hogy Isten eszközeivé válhassanak az élet továbbadásában (1Móz 1,27-28). Fontos emellett megerősíteni őt abban, mennyire értékes ember, nem csupán azért, mert nyelvvizsgálója van, vagy mert egyetemre mehet, hanem azért, mert minden ember lénye egyedi, egyszeri és megismételhetetlen.

Elképzeltető, hogy ifjú testvérünk számára nem a házasság, hanem az önként választott nőtlenség útja adatik – így is lehet szolgálni az Urat! De lényünk csak akkor teljesülhet ki, hogyha Istent megismerjük, őt dicsőítjük, neki adunk hálát (Róm 1,21). Ő mutatja meg, hogy mi célból vagyunk a világban. Ezért szorongásunk feloldódik benne, és vezetése alatt jól használjuk fel életidőnket. Úgy, hogy az örökkévalóságra készítsen fel!

5. ÖRÖKBEOFAGADÓ SZERETET

„Hat éve vagyunk házások, de sajnos eddig még nem köszöntött be hozzánk a gyermekáldás. Házasságunk örömteli, de nagyon hiányzik a gyermek az életünkből. Annak ellenére, hogy az orvosok szerint van esélyem saját gyermek kihordására, férjemmel két éve jelentkeztünk örökbefogadó szülőknek. Nemrégiben értesítettek bennünket, hogy sorra kerültünk a listán, és felajánlottak számunkra egy édes másfél hónapos babát. Tulajdonképpen nagyon boldogok vagyunk – hiszen erre vártunk, ezért a pillanatért imádkoztunk –, mégis megijedtünk. Vajon képesek leszünk-e ekkora felelősséget hordozni? Nagyon foglalkoztat az a kérdés is, hogy szabad-e elmondanunk – és ha igen, mikor mondhatjuk el neki – azt, hogy nem mi vagyunk az ő vér szerinti szülei. Annyi kétség rohant meg hirtelen, hogy nem is tudjuk, mit tegyünk.”

Kedves Márta és Gyula! Szeretettel köszöntöm Önöket Urunk szavával: *„Aki befogadja ezt a kisgyermeket az én nevéért, az engem fogad be; és aki engem befogad, azt fogadja be, aki engem küldött.”* (Lk 9,48b)

Csodálatos és tiszteletre méltó az, amit elterveztek! Ma, amikor annyi gyermek meg sem születhet, mert vér szerinti szülei nem hajlandók áldozatot hozni értük, különösképp megható az az örökbefogadó szeretet, amellyel elhatározták, hogy magukhoz vesznek egy kitaszított gyermeket. Szeretném bátorítani Önöket: jó úton járnak, és nagyon örülök annak, hogy a szülei, a leendő nagyszülők és az egész család örömmel fogadta a jó hírt!

Az azonban természetes, hogy az örökbefogadásnak megvannak a maga gondjai. Talán úgy lehetne ezt megfogalmazni, hogy mindazt a nehézséget, szorongást, fáradságot, a növekvő gyermek váratlan változásait, amelyeket minden szülő átél a vér szerinti gyermekeivel kapcsolatban – különösen az első esetében –, az örökbefogadó szülő esetleg azzal a gondolat-tal éli meg, hogy a gyerek biztosan azért viselkedik ilyen furcsán, mert nem az ő vére... Netán ha a gyerek túl indulatos vagy éppen ellenkezőleg: túlságosan is magába fordul, sírva teszi össze a kezét, és így kiált fel: „Ó, Istenem, mi lehet még ebből?”

Mindezek ismeretében teljesen érthető, hogy megtorpantak a cél előtt. Hirtelen a vállukra nehezedik a szülői felelősség súlya. Míg a várandósság kilenc hónapja alatt az édesanya és az édesapa csodálatos módon szülővé érik, addig Önöknek váratlanul pottyant most az ölükbe egy drága, de törekeny ajándék: egy emberi élet. Minden biztonnyal felkészítik majd Önöket arra, hogy miként kell ápolni a csecsemőt, nyilván érdeklődve olvassák a gyermeknevelésről szóló irodalmat is, de a szülői hivatás mikéntjét úgyis a gyakorlatban tapasztalják majd meg. A szeretetteljes hozzáállás, a valódi érzelmekből fakadó érdeklődés, az elfogadás légköre az örökbefogadott gyermekben olyan lélektől lélekig ívelő kötődést hoz létre (nevelő-) szülei iránt, amely már semmiben sem különbözik a vér szerinti kapcsolattól. Ehhez azonban elengedhetetlen annak a bizalmi viszonynak a kialakítása, amelynek alapja az őszinteség.

Igen, a kisgyermeknek kezdettől fogva tudnia kell származása titkáról. Az első hónapokban, sőt években, egészen a gyermek eszméléséig ez csupán annyit jelent, hogy a szülők nem fontolgatják azt, hogy eltitkolják előtte, honnan jött. Ez akarva-akaratlanul is feszültséget szülne a családban. A kisgyermeknek bámulatos antennájuk van arra, hogy megérezzék, felfogják a körülöttük élő felnőttek gondolatait, érzéseit. Nem kell attól tartani, hogy a felnövekedett gyermek elhagyja nevelőszüleit pusztán azért, mert azok nem a vér szerinti szülei. Ellenben végletesen megronthatja a közöttük lévő harmonikus kapcsolatot az, hogyha a gyermek – vagy esetleg már fiatal felnőtt – megtudja, hogy azok, akiket becsült és szeretett, becsapták őt. Sajnos számtalan esetben egyes jóakarátú ismerősök leplezik le az örökbefogadott gyermek előtt a nagy titkot, mély, sokszor gyógyíthatatlan lelki sebeket okozva. A gyermekek nem tudják elhordozni, hogy titokkal éljenek együtt, és ennek a feszültsége – különösen serdülőkorban – elviselhetetlen lesz a számukra, mígnem aztán csavargásban, depresszióban, esetleg kriminális cselekményekben nyilvánul meg.

Ezért amikor majd a származásáról kezdenek beszélgetni gyermekükkel, induljanak ki a valóság jól megfogható mozzanataiból! Sétáljanak el vagy látogassanak el oda, ahonnan elhozták őt! Bátran mutassanak rá az épületre, és mondják meg neki: „Látod, itt találtunk rád, és mindjárt tudtuk, hogy hozzánk tartozol! Olyan boldogok vagyunk, hogy együtt lehetünk, és ez így lesz mindig!” Az Önök nyíltsága, őszintesége a kezdetektől fogva olyan bizalmi alapot ad a gyermeküknek, amelyre felépülhet alááshatatlan kapcsolatuk épülete.

Kedves leendő szülők, Márta és Gyula! Ne aggódjanak, ne rémüljenek meg, és főként el ne fussanak a várva várt, de mégis oly sok kétséget hordozó, csodálatos lehetőség elől! Az Úrtól kérték ezt a gyermeket, és ő áldásaival gazdagítja életüket. Megadja az erőt, a bölcsességet a gyermek neveléséhez. Maradjanak élő kapcsolatban az Úrral! „*Bízd az Úrra dolgaidat, akkor teljesülnek szándékaid. Mindent rendeltetésének megfelelően készített az Úr...*” (Péld 16,3-4a) Imádságban hordozom Önöket.

6. ELVESZVE BUDAPESTEN

„Alexandra, a lányom mindig lázadó típus volt. Emlékszem, hogy már egészen kicsiként is teljesen önálló akart lenni. Amikor elváltunk a férjemmel, még nehezebben kezelhetővé vált. Nagyon apás kislány volt, de az apja nem törődött vele. Egy évvel ezelőtt ünnepelte a tizennyolcadik születésnapját. Összekaptunk, mert ecstasy tablettákat találtam a táskájában. Azóta nem láttam őt. Karácsonykor felhívott telefonon Budapestről, hogy életjelt adjon magáról, de megmondta, hogy nem akar hazajönni. Teljesen el fogom veszíteni, kérem, segítsen!”

Kedves Judit! Minden vasárnap látható a Duna Televízióban és az m1 csatornán a *Csellengők – Eltűntek nyomában* című műsor, amely egy „életjelvonulat” működtet, vagyis egy olyan telefonszámot, amelyet akár az eltűnt hozzátartozójukat keresők, akár az eltűntek felhívhatnak. Mindig megrendülten néztem-nézem a szeretteiket elveszített családtagokkal készített interjúkat, de nem sejtettem, hogy egyszer majd lelkészként kell vigasztalnom valakit egy hasonlóan tragikus élethelyzetben.

Egészen bizonyosan semmi sem lehet szörnyűbb az állandó bizonytalanságnál! Fájdalmas lehet az édesanyjai szívnek tudomásul vennie, hogy gyermeke semmilyen kapcsolatot nem kíván vele ápolni. De hogy úgy kelljen minden este nyugovóra térnie, hogy gyakorlatilag semmit sem tud a gyermeke hol- és hogyléte felől, az rettenetes.

Mielőtt kérdésére választ keresünk, kérem, jelentse be leánya eltűnését a rendőrségen! Tudom – hiszen levelének további, főntebb nem idézett részében megírta –, hogy gondolt már erre, de mégsem akarta megtenni. Félt, hogy Alexandra a magánéletébe való erőszakos beavatkozásnak tartaná ezt, és esetleg még inkább elidegenedne Öntől. Ugyanakkor ennél sokkal nagyobb veszélyét látom annak, hogy a lánya olyan társaság befolyása alá került, amely nem engedi, hogy tarthassa a kapcsolatot a családjával.

Az édesanya utolsó információja szerint a lány néhány ismerősével utazott Budapestre szórakozni, és valami szerelmi bánatról is említést tett. Nem csomagolt össze még egy bőröndnyi ruhát sem. Alig tizenkilenc évesen egyedül a fővárosban... Azt gondolom, teljesen kiszolgáltatott állapotban van. „*Legyetek józanok, vigyázzatok, mert ellenségetek, az ördög mint ordító oroszlán jár szerte, keresve, kit nyeljen el...*” (1Pt 5,8)

Sajnos egyetlen levél, néhány sornyi önvallomás kevés ahhoz, hogy átláthassam: valójában mi vezetett Judit családjának széthullásához. A szülők válásából, a szeretett édesapa szeretetlen közömbösségéből és Alexandra vadóc természetéből nem feltétlenül következik, hogy megszakítson édesanyjával minden kapcsolatot. Miért nem adta meg az elérhetőségét? Hol dolgozik? Miből él? Hol lakik?

Judit, ha rendszeresen olvassa a *Lelki segély* rovatot, tudja, hogy mindig az Istentől jövő útmutatás keresésére, az odaszánt imádkozásra biztatok. Azt is tudja, hogy nem a problémák eltussolásának, szőnyeg alá seprésének, hanem a megbeszélésének a híve vagyok. Nem titok az sem, hogy mielőtt válaszolnék egy-egy segélykérő levélre, az Úrtól kérek segítséget a válaszadáshoz... Most úgy érzem, hogy Judit nem egészen őszinte velem. Ráadásul nincs kivel megbeszélnie azt, hogy mi okoz fájdalmat számára, mert akit meg akarunk nyerni, arról semmit, de semmit nem tud. Meg kell találni ezt a tékozló vagy talán akarata ellenére rejtőzködő lányt!

Valószínűsítem, hogy Alexandra eltűnése a kábítószer-élvezettel van összefüggésben. Eszembe jut egy fájdalmasan szép történet a chicagói édesanyjáról és elveszett lányáról. Az USA második legnagyobb városának egyik szórakozó negyedében egy kétségbeesett édesanya kereste gyermekét. A luxus, a tinglitangli lét, a könnyelmű életmód vonzotta oda a lányát néhány évvel azelőtt. Időközben a szíve mélyén már megcsömörített, és fojtogatta a honvágy, de félt hazamenni.

A szerető anya azonban nem adta fel, nem mondott le a bűn dzsungelében eltévedt gyermekéről, bár fogalma sem volt arról, hol kereshetné. De a szeretet találékony... Elhatározta, hogy plakátokat készít, és kiragasztja őket Chicago minden jelentősebb alvilági mulatóhelyén. Hitte,

hogy Isten odavezeti valamelyik plakáthoz szeretett gyermekét. Így is történt. A fiatal nő, aki üres lélekkel és tönkretett étellel ráemelte a szemét arra a plakátra, hirtelen megfordult. Otthagyta szennyes múltját, és visszatért a szülői házba. Hogy mi volt azon a plakáton? Egy megtört édesanya fotója, alatta pedig ez a felirat: „*Gyere haza, édesanyád vár!*” Négy rövid szó, de benne van az újrakezdés lehetősége. Benne van a megbocsátó szeretet védelme. A jövő reménye.

Judit, ne késlekedjen! Kérjen erőt, találékonyságot, bátorságot, megbocsátani kész szívet az Úrtól, és keresse meg a lányát! Vonja bele a férjét, a rokonságot, használja ki a multimédiás lehetőségeket. Harcolni kell ezért a lányért! Mert szüksége van Önre, a családjára; mert annyi mindent meg kell beszélniük; mert szinte még gyerek ez a tékozló leány, és Önre van bízva! És ha rátalált, szeresse nagyon, de ne úgy, hogy irányítani akarja, hanem úgy, hogy Jézushoz viszi! Imádkozó háttérre számíthat. Kérem, feltétlenül értesítsen, ha nyomon van, szívesen segíték Önnek megtalálni az Alexandra szívéhez vezető első lépést!

7. KÓROS RAJONGÁS?

„Lányom az idén ballag el az általános iskolából. Jó tanuló, jövőre gimnáziumban folytatja a tanulmányait. Kicsi kora óta rajong a sztárokért. Szobája falán mindig ott van az aktuális kedvenc posztere. Éjjel-nappal üvölt a zene a szobájában. Sztárnaplót vezet, amelybe újságcikkeket, fotókat gyűjt imádotjtairól. Ha valamelyik kedvenc zenekara koncertezik, akár több száz kilométerre is el kell vinnünk, mert képes lenne egyedül utánuk menni. Úgy érzem, hogy keresztyén nevelésünk kudarcba fulladt. Vagy normális ez a rajongás?”

Kedves aggódó anyuka! „*Mindennek megszabott ideje van, megvan az ideje minden dolognak az ég alatt*” (Préd 3,1) – tanítja nekünk Jeruzsálem

királya, a bölcs prédikátor. Bizony, megvan az ideje mindennek. A rajongásnak is. Bizonyos életkorban a rajongás a normális lelki fejlődés része. Ha őszinték vagyunk magunkhoz, akkor bevalljuk, hogy tiniként mi is rajongtunk olyan filmsillagokért, énekesekért vagy sportolókért, akik az adott kor népszerű sztárjai voltak.

A rajongással minden tinédzser azt fogalmazza meg, hogy milyenek szeretné látni saját magát; ez többnyire a külsőségeket érinti, mint például a ruházat, a stílus, a gesztusok. De ha példaképet keres, akkor gyakrabban választ olyan embert, akinek valamelyik belső tulajdonsága ragadta meg, aki a környezetében él, és tetőtől talpig hiteles figura. A rajongás mögött ma ritkán van valódi tartalom. Az elmúlt években Magyarországon is népszerűvé vált valóság- és kibeszélőshow-k megmutatták, hogy a hamis csillogás és a gyorsan kapott népszerűség a fiatalok valódi bálványává vált. Tudás, tehetség, igazi eredmények nélkül is újságcímlapra kerülhet valaki. Sok szomorú életsors bizonyítja, hogy ez mennyire személyiségromboló hatású.

Nem könnyű feldolgozni a gyorsan jött népszerűséget, majd a még gyorsabb népszerűségvesztést. Félelmetes, hogy egy, a közelmúltban készült magyar felmérés szerint az általános iskolások többsége mégis valóságshow-szereplőkhöz akar majd felnőttként hasonlítani. Ennek lelki mozgatórugója pedig a hétköznapiakból való kitörés vágya: irigylésre méltónak találják azt, aki benne van a tévében. Látnunk kell azt is, hogy a rajongás könnyen átcsaphat imádatba, illetve egyfajta vallásos áhítatba, amely arra szolgál a fiatalok – vagy ma már nem ritkán a felnőttek – számára, hogy a lelki ürességet pótolja. Egyes sztárok olyan élő bálványokká nőnek rajongóik szemében, hogy még „házi oltárt” is állítanak nekik.

„Ne legyen más istened rajtam kívül! Ne csinálj magadnak semmiféle istenszobrot azoknak a képmására, amik fenn az égen, lenn a földön, vagy a föld alatt a vízben vannak. Ne imádd és ne tiszteld azokat, mert én, az Úr, a te Istened, féltőn szerető Isten vagyok!” (2Móz 20,3-5a) – mondja az Úr, ezért számunkra nyilvánvaló, hogy Istenünk számára utálatos dolog az, ha teremtményeit bálványozzuk. Ezért a keresztyén ember számára természetes, hogy nem vesz részt a

sztárkultusz fenntartásában. No de hogyan magyarázzuk meg, fogadtassuk el ezt gyermekeinkkel? Tiltunk, büntessünk, esetleg sírva rimázkodjunk azért, hogy jobb belátásra térjenek?

Ne gondolja a kedves levélíró anyuka, hogy keresztyén nevelése csődöt mondott. Ne feledje, hogy Istennek nincsenek unokái, csak gyermekei! Leánykájának is át kell élnie, hogy Isten rátalált. Meg kell harcolnia a hit szép harcát. Javaslom, hogy ismerkedjen meg gyermeke kedvenceivel, s közben próbálja szeretettel, de tudatosan formálni ízlését. Mutasson rá az értékekre úgy, hogy közben tágítja gyermeke érdeklődési és látókörét. Jó jel, hogy a tanulás jól megy neki, mert ez azt mutatja, hogy nem fanatizálódott.

De vigyázat! Rossz jel, ha a rajongás akadályozni kezdi a napi élet normális menetét. Ha valaki elveszíti a kapcsolatot a valódi étellel, és a képzelet világában él, az nagyon veszélyes! El kell mondanunk a fiataloknak, hogy a művészet nagyszerű dolog, és bizonyára szegényebb lenne az életünk, ha nem bukkannánk olyan dalokra, versekre és előadókra, amelyek és akik segítenek megfogalmazni az érzéseinket.

Szükségünk van példaképekre. Ma is hálával gondolunk azokra a tanítóinkra, előljáróinkra, akik mintáink voltak útkeresésünk időszakában. Igyekezzünk mi magunk is megragadóbb, krisztusibb példává válni gyermekeink számára, és ne feledjük arra is megtanítani őket, hogy mindannyian egyediek, értékesek Isten előtt és a mi szemünkben is! Mindez hozzásegítheti őket ahhoz, hogy megkeressék az Úrtól kapott feladatukat s azt, hogy miért sírtak föl e bús világon. Azt a feladatot, amelyet úgy és ott csakis ők végezhetnek el. Ha ezt meglelték, többé már nem mások életét, hanem a sajátjukat akarják majd élni! Azért pedig nagyon sokat kell imádkozni, hogy ez az élet Krisztusban való élet legyen. Ehhez kívánok lankadatlan erőt mint lelkész és édesanya.

8. CSALÁDBAN VAGY AZ IDŐSEK OTTHONÁBAN?

„Tisztelt Lelkésznő! Tanácsát és segítségét szeretném kérni, hogy helyes döntést hozhassak egy rendkívül nehéz élethelyzetben. Szeretett édesanyám nyolcvanéves, és bár alapvetően el tudja látni magát, mégis állandó felügyeletre szorul. Második éve lakik velünk, és úgy érzem, már nem elég számára az a törődés, amelyet nyújtani tudunk neki. Feleségemmel együtt hajnalban indulunk dolgozni, és többnyire csak késő délután érünk haza. Gyermekeink kollégisták, úgyhogy gyakorta még hétvégén sem jönnek haza. Nem szívesen vinném szegény anyámat szeretetházba, de attól tartok, hogy egyszer valami baja lesz itthon egyedül. Mit tegyek?”

Kedves Károly! A francia író, Simone de Beauvoir alapos kutatómunka után *Az öregség* című könyvében összegzi, hogy különböző korokban és népcsoportoknál milyen bánásmódban részesültek az idős emberek. A pogány néptörzsek általában kirekesztették öregeiket a közösségből, és egy csendes helyen, némi elemózsiával magukra hagyták őket. Míg egyes eszkimó törzsek egyszerűen kitétték a súlyos betegeket és az idős embereket a hóba, jégre, addig a kínaiak komoly tiszteletet tanúsítanak irántuk. A közigazgatásuk élén mindig a bölcs öregek álltak. Izrael népénél ezen a téren is az isteni parancs volt érvényben: „*Tisztelt apádat és anyádat*” (2Móz 20,12), és ez összekapcsolódott a hosszú élet ígéretével, így tehát a fiak nagyra értékelték az apai áldást. Mindhalálig gondoskodtak felmenőikről, sőt, ha lakóhelyet változtatott a törzs, az ősök tetemét (csontjait) is magukkal vitték (1Móz 50,25).

Ma más a helyzet. Az idős, gondozásra szoruló családtagok ellátásáról többnyire állami és egyházi szervek gondoskodnak. Hazánkban sok az idős ember, így nem mindenki kaphat azonnal helyet a választott intézményekben. Az is igaz persze, hogy nem minden felnőtt gyermek kívánja sze-

retetházba adni megöregedett, magukat ellátni már nehezen tudó szüleit. Minden elismerést megérdemelnek azok a rokonok, akik hozzátartozóikat hűséggel ápolják még nehéz körülmények között is.

Természetesen előadódhat olyan helyzet is – mint például az Önök esetében –, hogy minden jó szándék ellenére sem tudják maradéktalanul megoldani az idős szülő elhelyezését, ellátását. Bizony az időskori agyérmeleszedés velejárója a nagyfokú feledékenység. Sokszor okozott már súlyos balesetet az, hogy a dédmama elfelejtette elzárni a gázt, kikapcsolni a vasalót. Arról már nem is beszélve, hogy milyen nagy bajt okozhat, ha a nagypapa nem veszi be időben a gyógyszereit, vagy ha nem tud orvost hívni egy hirtelen rosszullet esetén. Kedves levélíró testvérem is nyilván ezért aggódik, és úgy véli, hogy édesanyja nagyobb biztonságban lenne az idősek otthonában.

Szeretettel javaslom, hogy két dolgot vizsgáljon meg alaposan – azért, hogy valóban megbánhatatlan döntést hozzon –, mielőtt dönt. Tehát: Mi a szívének az igazi szándéka, amikor megöszült édesanyja ápolását másokra kívánja bízni? És mit szeretne az édesanyja? Szívesen beköltözne-e egy szeretetotthonba, vagy csak szenvedne ott?

Ha az első kérdésre tiszta szívvel tudja felelni, hogy szándéka nem más, mint az, hogy édesanyja számára a lehető legjobb ellátást biztosítsa orvosi felügyelet mellett, akkor nem kell lelkiismeret-furdalást éreznie. Hiszen előfordul, hogy az idős szülőket befogadja ugyan a család, de a szeretetlen környezetben mégis úgy érzik magukat, mintha idegenek lennének. Szomorúan, könnyes szemmel, csöndesen panaszolják, hogy feleslegesek lettek, hogy már nem kellene senkinek. Közmondásszerűen emlegetjük, hogy „egy édesanya fel tud nevelni akár öt gyermeket is, de az öt gyermek nem képes megápolni az édesanyát”. (Természetesen az sem ritkaság, hogy a szeretetotthonban igazi otthonra lel az idős ember, és hozzátartozói is lelkiismeretesen látogatják őt, kívánságait lesve.) Keresztyén hívő ember számára meghatározó, hogy engedelmes gyermeke legyen mennyei Atyjának, hiszen „...az, aki a szíveket vizsgálja, beléd lát, és aki lelkedet őrzi, ismer; ő megfizet az embernek cselekedete szerint” (Péld 24,12).

A második kérdés ugyanilyen fontos. Nem szabad az idős ember feje fölött dönteni. Tilos félrevezetni, megengedhetetlen dolog félinformációkkal, ígéretésekkel bizonytalanságban tartani őt. Mindez sértő és megalázó. Ki kell kérni a véleményét, meg kell vizsgálni szándékait, kifürkészni vágyait. Gyakori tapasztalat, hogy a megözvegyült, beteges szülő szívesebben töltené idős napjait egy kényelmes otthonban, ahol kiszolgálják, érdekes elfoglaltságot nyújtanak számára, lelki élete van, és rendszeres az orvosi felügyelet. Sokat segít, ha a választott intézmény hozzájárul, hogy az idős ember megszokott, szeretett tárgyait is magával hozhassa új környezetébe. És ami a legfontosabb: tiszteletben kell tartani az emberi méltóságát. Semmi sem lehet szörnyűbb annál, mint amikor a védtelen gyöngye kiszolgáltatottja lesz a hatalmaskodó erősnek. Sajnos tagadhatatlan, hogy némelyik idősek otthonában nincs olyan el- és befogadó légkör, hogy a tisztességben megőszült emberek valóban jól érezhessék magukat. Vajon mennyit ér a test gondos ápolása, ha a léleknek nélkülöznie kell?

Kedves testvérem! Gondolt már arra, hogy édesanyjával felkeresse egyházunknak a lakóhelyéhez legközelebb eső szeretetotthonát? Nagyon fontos, hogy ő maga lássa, hol élne a jövőben, és eldönthesse, tetszik-e neki vagy sem. Megfontolandó, hogy érdemes lenne-e szeretett édesanyja mellé igénybe venni a hospice házi betegápoló szolgálat segítségét, vagy esetleg egy olyan családsegítő szolgálathoz fordulni, amely napi néhány órára szakképzett ápolót biztosítana. Ha pedig mégis az idősek otthona mellett döntenének, jó ötlet, hogy minden hétvégén kihozzák az édesanyját, és közös programot tervezzenek!

Kedves Károly! Nagyon megtisztelő, hogy életüknek ebben a döntő szakaszában hetilapunk e rovatának a segítségét is igénybe veszik, hogy édesanyjának sorsa a továbbiakban is megnyugtatóan alakulhasson. Szívesen rendelkezésére állok édesanyja lelki gondozásában is.

9. EGY ANYA ÉS A LÁNYA

„Édesanyám szinte sohasem mutatta irántam szeretetének bármi jelét. Felnevelt, de gyakorlatilag érzéketlen maradt örömeimet vagy bánataimat illetően. És a gyermekeimmel is így tesz. Amikor a fiam egy héttel a születése után meghalt, nem vigasztalt, sőt el sem jött a temetésére. Nagyfiam óév estére tervezi az eljegyzését, amelyet szűk családi körben, nálunk ünnepelnénk. A nagymama azonban visszautasította a meghívást. Annyi mély sebet okozott már szeretetlenségével, hogy egyszerűen nem tudom feldolgozni. Jönnek az ünnepek, melyek a szeretetről szólnak. De hogy szeressem azt, aki a szeretetre gyűlölettel válaszol?”

Drága Erzsébet! Együttérzéssel olvastam keserű sorait. Semmitől sem szenvedünk jobban, mint a szeretet hiányától! Minél nagyobb és fájdalmasabban kongó a bennünk lévő űr, annál kétségbeesettebben akarjuk megtölteni. Ez az űr még ma is szeretett édesanyja gyöngédségére vár. Mert biztos vagyok benne, hogy Erzsébet – minden rossz tapasztalata ellenére – nagyon szereti a mamáját.

Az emberi lélek felületes ismerője talán dühöt, sértettséget olvasna ki soraiból. Netán azt feltételezné, hogy kedves levélíróm meg szeretné szakítani édesanyjával a kapcsolatot. De én biztos vagyok benne, hogy még mindig abban reménykedik, hogy édesanyja egyszer csak valami csodálatos módon mégis azzá válik, aki sohasem volt. Egy megértő, szeretetteljes anyukává, aki fenntartások nélkül, óvón öleli magához leányát. Pedig a leány már annyiszor csalódott. Édesanyja újból és újból eltaszítja magától, megsérti, nem fogadja el még unokái közeledését sem. Nem arról van tehát szó, hogy egy nézeteltérés miatt eltávolodtak egymástól, hanem arról, hogy édesanyja nem tudja vagy nem akarja betölteni anyaszerepét.

Elkötelezett híve vagyok az őszinte, tényfeltáró beszélgetéseknek, azonban minden szituáció más és más. Ebben az esetben nem javaslom, hogy keresse az alkalmat egy nagy, mindent tisztázó beszélgetésre. Csak

elmérgesítené a helyzetet, hogyha újra és újra szembesítené őt – egyébként jogos – sérelmeivel.

Erzsébet! El kell fogadnia, hogy édesanyja saját erejéből nem tudja és nem is fogja biztosítani az Ön számára azt a szeretetet, érdeklődést, együttérzést, amelyet vár tőle! Tudom, hogy nem könnyű ezzel szembenéznie, de csak így szabadulhat fel az elutasítottság frusztrációjából. Ez a frusztráció egyszerűen nem engedi, hogy felszabadult és boldog legyen. Nem engedi, hogy úgy szeresse édesanyját, amint van. „*Abból ismerjük a szeretetet, hogy ő az életet adta értünk; ezért mi is tartozunk azszal, hogy életünket adjuk testvéreinkért.*” (1Jn 3,16)

Krisztus szeretete nem feltételeket szabó, önző szeretet. A miénk ilyen. Tudja, Erzsébet, az én ifjúkoromból is van néhány olyan elvarratlan szál, amelyet azóta is próbálok összecsomózni. És bevallom, hogy csak lassan tanulgom Gazdámtól, mi módon is kell ezt csinálni. Életemet adni a szeretetért, vagyis feladni vélt vagy valós igazamat. Szeretni szabadon, szépen, és nem felszaggatni a régi sebeket. De higgye el, aki azt mondja, hogy ez nem nehéz, az nem mond igazat!

Úgy érzem, hogy édesanyja viselkedéséért is az ő saját, fel nem dolgozott gyermekkori élményei a felelősek. Ezt úgy kell látnunk, mint az ő egyéni lelki sérülését. Ugye ha édesanyja vak volna, vaksága ellenére is szeretné őt?! Akkor, kérem, tekintsen rá úgy, mint aki érzelmi vakságban szenved. Ez az érzelmi vakság nem engedi, hogy érzékelje családjá lelki igényeit. Nincs tudatában annak, milyen fájdalmat okozott Önnek gyermekkorában. Nem sejti, hogy mennyire megbántotta, amikor nem ment el a gyermeke temetésére. És most sem érzékeli, hogy mekkora sértés visszautasítani unokája szeretettel meghívását.

Ha Erzsébet lelki sérültnek tudja elfogadni az édesanyját – aki sérülését akkor szerezte, amikor még ő volt nagyon sebezhető –, akkor ez pajzsává lehet, amellyel kivédheti az elutasítottság nyilait. Az egészséges gondolkodás első alaptétele elfogadni a megváltoztathatatlant. Mert az ember bele is örülhet abba, ha folyton a megváltoztathatatlanon morfondírozik. Ugyanakkor Istennek semmi sem lehetetlen. Miközben elfogadjuk a megváltoztathatatlant, egyúttal azt is kifejezzük, hogy Isten kezébe tettük le. Itt vannak az

ünnepek. És valóban a szeretetről játszanak fenséges dallamokat. „*Gyermekeim, ne szóval szeressünk, ne is nyelvel, hanem cselekedettel és valóságosan!*” (1Jn 3,18)

Ezt nemcsak azért mondja nekünk a szeretet apostola, mert hívőkhöz úgy illik, hogy legalább karácsonykor béküljenek meg egymással. Hanem azért, mert Isten Fiának a szeretetére, az ő vérig menő, szabadító és újjászülő szeretetére van szüksége minden embernek ahhoz, hogy szeretni tudjon. És erről a szeretetről csak mi, a benne és általa megváltottak tehetünk tanúbizonyságot! Erzsébet édesanyjának a lelki vakságát is csak Jézus tudja meggyógyítani. Érzelmi fagyosságát csak ő tudja átforrósítani. Élje édesanyja elé Isten szeretetének örömhírét! A többi az Úr dolga! És ki tudja: talán éppen 2006 telén toppan be otthonukba a csodák karácsonya!

Önök és családjának, valamint minden kedves olvasómnak hótiszta, szeretetillatú, kegyelmes karácsonyt kívánok.

10. AZ ÚR A MEGTÖRT SZÍV EGYETLEN MENEDÉKE

„Férjem súlyos beteg. Jelenleg az intenzív osztályon fekszik, azt mondják, csupán hetei lehetnek hátra. Fiaink – az egyik tizenhárom, a másik nyolcéves – nagyon hiányolják őt. Annak ellenére, hogy nem tudják, mi a végső diagnózis, szinte vigasztalhatatlanok. A nagyobbik egyre jobban bezárkózik, a kicsi rengeteget sír. Én naponta járok be a kórházba látogatni, és el sem tudom képzelni, mi lesz akkor, ha bekövetkezik a legrosszabb. Eddig tartottam magam előttük, de már nem bírom sokáig. Teljesen tanácstalan vagyok.”

Kedves Éva! „*Jó az Úr! Menedék a nyomorúság idején, gondja van a hozzá folyamodókra.*” (Náh 1,7) Életének ebben a válságos időszakában nem jelent vigaszt a simogató emberi szó – talán ideig-óráig enyhülést hoz

a környezetében élők együttérzése, de csak Istennél csendesül el a lelkünk igazán! Ezért szeretném a próféta szavaival az Úrhoz hívogatni. Ne próbálkozzon azzal, hogy valami sziszifuszi erőfeszítéssel egyedül birkózik meg élete tragédiájával. Ez képtelenség. De még ha sikerülne is a tudatalattijába úznie félelmét és fájdalmát, egy napon előjöhetnek onnan, hogy romboló munkájukat beteljesítsék. És mi lesz a fiaikkal? Rajtuk hogyan segíthet, ha feldolgozatlanul elraktározza a szenvedést hozó eseményeket?

Az Úr a megtört szív egyetlen menedéke, és nem hagyja magára azt az embert, aki benne bíz. Nem mindig azt a megoldást kínálja, amelyet váránk tőle. De megmutatja a menekülés útját. Éva, kérem, bízson az isteni gondviselésben, és merjen sírni! Otthon is, nappal is engedjen szabad folyást érzelmeinek! Gyermekai közül is az fogja a fájdalmát könnyebben feldolgozni, amelyik sírni tud. Esetleg együtt sírni, szorosán összebújva Önnel. A sírásban feldolgozódik az a szorongás és feszültség, amelyet gyermekai akkor is megéreznek, ha Ön tartja magát. Ha nem mondta is el nekik a szörnyű diagnózist, úgy gondolom, hogy bennük már felmerült fenyegető lehetőségként édesapjuk halála.

Úgy érzem, eljött annak az ideje, hogy beszéljenek arról, hogy ez a súlyos állapot bizony ilyesmivel is fenyegethet. Az Ön természetes, nyitottságot sugalló viselkedése ad érzelmi biztonságot gyermekeinek. És ez az, amire a legnagyobb szükségük van! Ez az a magatartás és légkör, amelyben megkezdődhet egy őszinte beszélgetés a fájdalmas dolgokról. Leveléből nem derül ki, hogy szoktak-e együtt imádkozni a gyerekekkel beteg édesapjukért. Sokat segít az, hogyha együtt viszik félelmüket az Úristen elé. Hiszen a közös imádság után bizonyára fognak tudni beszélgetni a halál utáni életről. Természetesen csak az a szülő tudja gyermekének a figyelmét a halált legyőző Krisztusra irányítani, akinek a szívében él a feltámadás hite és az örök élet váradalma.

Sajnos emberi életünkhöz hozzátartozik a veszteség. Ha azonban a hit erejével szívünkbe zárjuk előrement szeretteinket, ha továbbra is napon-ta imádkozunk értük, és ha hisszük, hogy egyszer majd találkozunk velük, akkor nem ejthet szívünkön halálos sebeket a gýász.

Szeretettel javaslom, hogy azért legyenek bizakodóak! Könyörögjenek kedves férje felépüléséért! Számtalan esetben meggyógyultak már olyan betegek, akikről az orvostudomány lemondott. *„Szenved-e valaki közöttetek? Imádkozzék! Öröme van-e valakinek? Énekeljen dicséretet! Beteg-e valaki közöttetek? Hívassa magához a gyülekezet véneit, hogy imádkozzanak érte, és kenjék meg olajjal az Úr nevében. És a hitből fakadó imádság megszabadítja a szenvedőt, az Úr felségíti őt, sőt ha bűnt követett is el, bocsánatot nyer.”* (Jak 5,13-15)

Fontos, hogy lelkipásztorával is megossza lelki terheit, aki felkeresi a kórházban kedves férjét, és felkínálja számára az úrvacsora szentségét. A lélek dolgát mielőbb el kell rendezni! Ha a drága édesapa lelkében megbékülve távozik el az örökkévalóságba, az az itt maradtak számára is vigaszt jelent majd. Figyelmébe ajánlom, amit nagyobbik fiáról írt: míg a sírós, érzelmileg felszabadultabb kicsi könnyebben dolgozza fel a fájdalmas eseményeket, addig az idősebbik veszélyben van. Nem jót sejtet a hallgatás, a befelé fordulás, a történések látszólagos hártása. Később váratlanul törhet fel lelkéből az elfojtott bánat, és az Istennel és az Önnel való jó kapcsolatot is megronthatja. Beszélgessenek többet, forduljanak a Szentírás világosságához! Olvasásra ajánlom a következő bibliai igéket: Zsolt 27,1-6; 1Thessz 4,13-18; Fil 4,19; Péld 3,5-6; Mt 6,25-34.

Az Úr legyen Önökkel, és erősítse meg lelküket!

11. MEGMÉRGEZETT SZAVAK

„A feleségem nagy hívő. Egyetlen istentiszteletet vagy bibliaórai alkalmat sem hagyta ki. Részt vesz a nőegyleti munkában, áhítatos arckifejezéssel állandóan a gyülekezetben sürgölődik. De hogy valójában milyen, azt csak én, a férje tudom! Amikor ugyanis hazajön a templomból, mindent és mindenkit kibeszél. Állandóan pletykálkodik. Tele van előítéletekkel, mindenkiről lesújtó a véleménye. Úgy képzelem, akkor nem megyek túl gyakran a gyüle-

kezetbe, mert nagyon kiábrándít a viselkedése. Hát ilyenek kell lennie az Isten gyermekének?”

„*Ti vagytok a föld sója. Ha pedig a só megízetlenül, mivel lehetne ízét visszaadni? Semmire sem való már; csak arra, hogy kidobják és eltapossák az emberek*” – mondja Jézus a Hegyi beszédben (Mt 5,13). És egyre növekvő bűnbánattal kell olvasnunk és hallgatnunk Urunknak az igazi tanítványság értelméről szóló szavait, mert a keresztyén misszió erőtlenségéért nagymértékben a mi életünk hamis tanúságtétele a felelős. Nem vagyunk jó és hű bizonyoságtévői szerető Atyánknak. Hitünkéből fakadó jó cselekedeteink halványak. Szeretünk napfürdőzni Urunk áldásaiban. Talán még a gyülekezeti szolgálatban is szívesen buzgólkodunk. Jólesik, ha dicsérnek az emberek, ha a lelkész és a közösség megbecsüli gyülekezeti munkánkat. Büszkeséggel tölt el bennünket, ha adományainkért és aktív jelenlétünkért az egyházköztség példaértékű személyiségei között tartanak számon bennünket. De talán mindeközben valahol elsikkad a lényeg. Hát akkor most Istennek akarunk tetszeni vagy az embereknek? Engedjük-e, hogy az ige által megérintsen és átformáljon a Szentlélek Úristen? Elismerjük-e, hogy kol-dusok vagyunk, hogy Isten nélkül senkik és semmik nem lehetnénk?

Testvéri szeretettel köszönöm meg levélírónk sorait, hiszen sokak tapasztalatát öntötte szavakba. Rendkívül gyakori, hogy egyébként istenfélő emberek elzárkóznak községük vagy városuk keresztyén gyülekezetétől, mert csalódnak az ottani közösség tagjaiban. Az Isten gyermekéhez méltatlan életvitel, a szeretetlen magatartás, a keresztyén gőg sokakat taszít. Nem véletlenül mondják: „Ha ez a hívő élet, akkor én ebből nem kérek!”

Nemrégiben olvastam, hogy egy vadlibacsapat útban a déli országok felé megállt pihenni valami mocsár fölött. Egy ember kegyetlen kíváncsiságtól hajtva elfogott egyet közülük, és lemetszette szárnyainak egy részét. A nádásból figyelemmel kísérte gonosz tettének következményeit: a lenyessett szárnyú liba nem tudta követni társait, amikor a madárraj a magasba szökött. A társai azonban észrevették hasztalan próbálkozását, és – nem követve ösztönüket – visszatértek a mocsárhoz. Megvárták, amíg a szár-

nyaszegett madár erőre kapott. Napokat töltöttek el ott, és csak akkor indultak el, amikor már a kis sérült is csatlakozhatott hozzájuk.

Különös, hogy az állatvilágban ennyire jelen van az empátiás készség, míg mi, emberek többnyire csak kritizálni szeretjük egymást. Kizárólag a nekünk szimpatikus, a hozzánk hasonló gondolkodású embertársainkkal érezzük jól magunkat. Még nem tanultuk meg tisztelni egymást, még nem értettük meg, hogy Isten nem személyválogató, még nem nyílt meg a szemünk arra, hogy nincs én és te, csak mi vagyunk. A Szentlélek Úristen áldott munkája az, amikor meglátjuk ennek a „mi”-nek a jelentőségét. Ahogy egy zairei pap mondta: „Azért vagyok, mert vagyunk!” A szentek közössége áldás. Tart, amikor elesnék, fölemel, amikor a porban fekszem, letörli könnyeimet, és örömben is osztozik velem. „*Jobban boldogul kettő, mint egy: fáradozásuknak szép eredménye van*” – mondja a prédikátor (Préd 4,9). Meggyőződésem, hogy önmegvalósító terveink helyett végre itt az ideje annak, hogy közösségben gondolkodjunk! Végre itt az ideje annak, hogy megbecsüljük egymást, értékeljük a Krisztus-test tagjainak személyre szabott munkáját, észrevegyük a különbözőségeink szépségét, és előítéletek nélkül tudjunk épülni egymás hite által.

Kedves levélíró testvéremnek ezért szeretettel azt javaslom, hogy ne távolodjon el a gyülekezettől azért, mert egyesek – jelen esetben éppen a felesége – magatartása taszítja. Saját magát fosztja meg így az áldástól! A pletykálgatás, mások kibeszélése, jó hírnevének beszennyezése, mondatainak szándékos kiforgatása bűn. Érdemes felhívnia erre a kedves neje figyelmét (vö. 2Móz 20,16). A hívő keresztyén ember gyakran tapasztalja, hogy bizony nem könnyű megbabolázni a nyelvét. Szinte mindannyian örömmel vájkálunk mások magánéletében, szinte várjuk, lessük, hogy milyen hírek érkeznek a szomszédból vagy a sztárok világából. Nem véletlen, hogy a pletykalapok fogynak el leggyorsabban az újságosstandokról. Ráadásul sokan nem is látják be, hogy a pletykálgatás milyen veszélyes terület: a diabolosznak, a nagy szétzilálónak a lelki szántóföldje. Tudjuk, hogy az egyházat a pokol kapui sem rengethetik meg; nincs az a hatalmasság, amely kívülről támadva lerombolhatná. De belülről a hívők seregének egymás iránti irigy-

sége, hatalmaskodása, ítélkező magatartása bizony alááshatja erejét. „*Miért nézed a szálkát atyádfia szemében, a magad szemében pedig miért nem veszed észre még a gerendát sem?*” (Mt 7,3) – segít el Jézus Urunk bennünket ahhoz a felismeréshez, hogy bizony sok nyomorúságunk van ezen a területen. Jakab apostol pedig így tanít: „*A nyelvet azonban az emberek közül senki sem tudja megszelídíteni, fékezhetetlenül gonosz az, telve halálos méreggel*” (Jak 3,8). Még rágondolni is rossz, hogy ugyanazzal a nyelvel áldjuk az Urat, és átkozzuk az Isten hasonlatosságára teremtett embereket! Szabadulni csak úgy tudunk ebből a meghasonlott állapotból, ha a bűnt bűnnek valljuk meg, ha böjtölünk, imádkozunk, és Isten bölcsességét kérjük.

Őszintén bátorítom kedves levélíró testvéremet, hogy érzéseiről mielőbb beszéljen házastársával, mert előfordulhat, hogy nemcsak a keresztyén életvezetés területén, hanem a házasságukban is ellentét, zavar támadhat! Ne adja fel a reményt! „*Nagy az ereje az igaz ember buzgó könyörgésének*” (Jak 5,16b), és „*tudja meg, hogy aki megtérített egy bűnöst a tévelygés útjáról, megmenti annak a lelkét a haláltól, és sok bűnt elfedez*” (Jak 5,20).

Támogató imaháttérrel kísérem.

12. HITETLEN HÁZASTÁRSSAL FELEMÁS IGÁBAN

„*Néhány évvel ezelőtt tértem meg, és fogadtam el Uramnak Jézus Krisztust. Örömet csak az rontja meg, hogy férjem elutasítja Istent, és gyakran gúnyol is a hitem miatt, kinevet, amikor ígét olvasok, sőt tiltja, hogy templomba menjek. Sajnos nemegyszer előfordult, hogy félrevezettem őt annak érdekében, hogy legalább havonta egyszer eljussak a gyülekezetbe, és úrvacsorát vehessek. Azt mondtam neki, hogy kirándulni vagy a játszótérre, esetleg moziba megyek a kisfiunkkal vasárnap délelőtt. De nem tudom, meddig bírom még ezt a kettős életet.*”

Kedves Otília! Erősítésül és bátorításul fogadja az Úr szavának útmutatását: „*Térjete meg, és keresztkeljedtetek meg valamennyien Jézus Krisztus nevében, bűneitek bocsánatára, és megkapjátok a Szentlélek ajándékát. Mert tiétek ez az ígért és gyermekeiteké, sőt mindazoké is, akik távol vannak, akiket csak elhív magának az Úr, a mi Istenünk.*” (ApCsel 2,38-39) Ez az útmutatás egyben ígért is: áldást örökölnek és örökítenek tovább azok, akik Krisztusban vannak. Így hát, kedves levélíró testvérem, a lehető legreménytelibb alapokon áll – még akkor is, ha emberileg egyáltalán nem irigyelhető a helyzete. Az Úr elhívta Önt, és gondoskodni fog arról, hogy azt a jó munkát, amelyet elkezdett Önben, teljességre is vigye!

A keresztyén hívők közül sokan élnek házastársukkal felemás igában. A házasság akkor működik igazán jól, ha a házaspár között teljes testi-lelki-szellemi egység van. Ezért Otíliának nem szabad meglepődnie azon, hogy férjével egyre gyakoribbá válnak a „világnézet-eltérések”, amelyek végső soron repedéseket idézhetnek elő a házasság építményének falán. A repedéseken át pedig, mint tudjuk, könnyen utat talál magának az ellenség... Ugyanakkor egy embernek a megtérése áldás a szűkebb-tágabb környezete számára. Otílián keresztül Jézus Krisztus beköltözött a családjukba! Ezért különösen is reménykedhet benne, hogy szerettei hitre jutnak, sőt szüntelenül imádkoznia is lehet azért, hogy Önnel együtt egész „háza népe” is üdvözljön (ApCsel 16,31).

Már a korinthusi keresztyének idejében is felvetődött a kérdés, hogy mi a teendő akkor, ha a házaspár között csupán az egyik hívő. Némelyek – Otíliához hasonlóan – már-már a válást fontolgatták, amikor is Isten igéje Pál apostolon keresztül segítségükre sietett: „*És ha egy asszonynak hitetlen férje van, és ez kész vele élni, ne hagyja el a férjét. Mert a hitetlen férj meg van szentelve a hívő felesége által, a hitetlen feleség pedig a hívő férje által; különben gyermekeitek is tisztátalanok volnának, így azonban szentek.*” (1Kor 7,13-14) Ez azt jelenti, hogy a hitetlen fél megszentelt, azaz a házasságban – a hívő fél mellé rendelt társként – teljes mértékben elismert. Így az ebből a házasságból származó gyermekek sem törvénytelenek, hanem a házastársi kapcsolat – Isten által – elismert gyümölcsei. Nem tisztátalanok, hanem szentek.

Természetesen mindez az Isten által meghatározott házassági renden belül érvényes. Az Istenhez fűződő kapcsolatot tekintve azonban csak a személyes megtérés és a Jézus Krisztus áldozati halálába vetett meggyőződéses hit által lesz valaki tisztává és szentté. Nagyszerű lehetőség a hitetlen házastárs számára, hogy hívő férjén vagy feleségén keresztül megragadja őt az evangélium, és hitre jusson. Ezért mindig áldott az alkalom, amikor a hitre jutott feleség vagy férj bizonyosságot tehet a Krisztusban elnyert békességről, örömről. Nyilvánvalóan nemcsak szóval, hanem elsősorban életvitelével. Ezért semmiképpen sem javaslom, hogy férjét félrevezetve csenjen időt az Úrral való csendességre. Talán azzal elnyerheti férje jóindulatát, ha őszintén elmondja neki, hogy az élő Istennel való kapcsolata elengedhetetlen ahhoz, hogy vidám, kiegyensúlyozott és szolgálatkész feleség maradjon.

Úgy látom, hogy férjének nem csupán a mindenható Istennel szemben vannak fenntartásai. Levele további, nem idézett részéből úgy olvasom ki, hogy féltékenység is gyötri, amely mögött önértékelési zavar húzódik meg. Teljhatalmat akar gyakorolni Ön fölött. Teljesen ki akarja magának sajátítani, és attól tart, hogy az Istennel való kapcsolat és esetleg a gyülekezetben megismert emberek (maholnap barátok) megakadályozzák ezt a célkitűzését. Ezért elsősorban arra van most szüksége, hogy kigyógyuljon ebből az egészségtelen szeretetből, és megismerje az önzetlen, az igazi, a krisztusi szeretetet. Ezt Ön mint Jézus-tanítvány sugározhatja rá. Ez a szeretet szabadíthatja majd fel, és segítheti hozzá ahhoz, hogy helyesen értékelje önmagát, és önfeláldozó szeretettel tekintsen Önre mint Istentől kapott hitvesére.

Szeretettel javaslom, hogy ne veszekedjen a férjével, és ne vitatkozzon vele a hitről. Ha szíve mélyéből vágyik arra, hogy férje is odaforduljon Jézus Krisztushoz, akkor Isten csodálatosan fel fogja használni Önt! Ezért kell együtt maradniuk (1Kor 7,16). Reménység szerint ebben a házasságban ajándékul kapják majd a szellemi egységet is, a testi és lelki egység megélése után. Otília, azzal, hogy Ön Krisztusé, egész családja ígéretes alapra került. Ha nehéz is tűrni, ez a reménység erőt ad majd Önnek!

Talán csak napokat, talán éveket kell várnia. De ha az Úr megnyitja gazdag kincsesházát, minden szenvedésért kárpótol bennünket! Erőt és védelmet kérve életére üdvözlöm.

13. VAN-E FELTÁMADÁSHITÜNK?

„A keresztyén hit számomra elsősorban erkölcsi tartást ad. Jézus megtanít arra, hogy szem előtt tartsam a másik ember érdekeit is, ne csak a sajátjaimra figyeljek. Az ember nem ösztönlény, fegyelmeznie kell magát, és szerintem az az életének a célja, hogy minél több jót tegyen. Jézus életével és halálával csodálatosan ábrázolta azt, hogy milyennek kell lennie az embernek. Egy páratlan életűnek lett vége a Golgotán. De őszintén mondom: én ennél tovább nem látok. A feltámadás történetének leírása ellentmondásos az evangéliumokban. A temetőkertben is mindig úgy érzem, hogy innen nincs tovább...”

Kedves Gábor! Ha az Úr Jézus életműve és a keresztyén tanítás arra indítja Önt, hogy igyekezzen a Tízparancsolat szerint élni, az bizony elismerésre méltó. Ha példaképéül választja Krisztust, és az ő nyomában indul el, hogy bizonyítsa: mégiscsak van igaz emberség ezen a vértől áztatott bolygón, az már igazi humanista küldetés. Igaz, hogy Jézus tanítása, életpéldája akkor is magával ragadó volna, ha nagypénteken véget ért volna az élete, és befejeződött volna a szolgálata. De mennyit érne keresztyénységünk az ő feltámadása nélkül? Lenne vigaszunk a halál rémével szemben, lenne erőnk és reménységünk szereteteink koporsója mellett?

Kedves levélíró testvérem őszinte sorai is felfedik, hogy ezekre a kérdésekre húsvéti hit nélkül nemmel kell felelnünk. A keresztyén hit szigorúan húsvéti hit. Nem pusztán tanúságtétel arról, hogy miként lehet embernek maradni az embertelenségben, és nem is valamiféle etikai kódex, amely megtanít az emberi együttélés legalapvetőbb szabályaira.

Evangélikus hitünkben gyönyörűen kifejeződik, hogy mi a legnagyobb örömhír birtokosai vagyunk. „...mert én élek, és ti is élni fogtok” (Jn 14,19b) – mondja Jézus, és amikor ebben megnyugszunk, akkor iszkol el a szívünk-ből a halálfélelem. A feltámadás híre a legnagyobb híre, amelyet emberi fül valaha is meghallhatott. A húsvéti hit nélkül élő embert szorongatja a megsemmisülés rettenete, mert farkasszemet néz a halállal. Igaz, hogy a húsvéti hittel is halál a halál, de az ember tekintete találkozik a feltámadott Jézus tekintetével, és a halálnak nincsen többé fullánkja.

Gábor, annyira szeretném felkelteni Önben az örök élet iránti vágyakozást, és elsegíteni odáig, hogy a biztos reménység hajójába szállhasson! *„Ha csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk. Ámde Krisztus feltámadt a halottak közül, mint az elhunytak zsengéje.”* (1Kor 15,19-20) És valóban: mindennél nagyobb nyomorúság lenne az, hogy bár ismerjük az élet ígét, csupán ebben a földi létben mernék rábíznunk magunkat. Mekkora csalódás, ha valaki a halálos ágyán dőbber rá, s meri bevallani önmagának is, hogy csupán az e világi létre érvényes tanokban hitt... Testvérem, az evangéliumok nagyon becsületesen tudósítanak. Lukács evangélista ezt vetette papírra az apostolokról, akik első ízben hallottak a feltámadás csodájáról: „...üres fecsegésnek tartották ezt a beszédet, és nem hittek nekik” (tudniillik a hírt hozóknak; Lk 24,11). Becsüendő dolog, ha valaki őszintén beszél a kételyeiről.

Szeretettel biztatom Gábort, hogy – hasonlóan Péterhez – igyekezzen személyesen meggyőződni az igazságról! Péterről – aki elszaladt a sírhoz, és a saját szemével látta, hogy az üres – ezt jegyzi fel a szentírő: *„Erre elment, és csodálkozott magában a történeten.”* (Lk 24,12b) Saját erőnkben ennyi telik. Csodálkozunk, és ami nagyon hasznos: ízlelgetjük azt, amit hallottunk. Péter azután személyesen találkozik a Feltámadottal. Krisztus kijelenti magát neki és a többi tanítványnak is. Mert hitet csakis ő adhat. Egyikünk sem tudja bizonyítani a feltámadást, de Urunk kijelentheti nekünk ennek az igazságát úgy, hogy többé nem kételkedünk benne.

Kérem, forgassa az Írást! Meglátja, hogy a Biblia önmagát magyarázza, és nincsen benne feloldhatatlan ellentmondás. Biztosan ismeri azt a gyülekezeti

énekünket, amelynek egyik sora így szól: „Ki kételkedőn kutatja őt, / Annak választ nem ad, / De a hívő előtt az Úr / Megfejtí önmagát.” (EÉ 328,2) Ki tudja, talán éppen ezen a húsvéton jön el annak az ideje, hogy a Feltámadott Önmagának köszön: Békesség néked! Akkor többé már nem lesz kétséges, hogy olyan élő Ura van, aki mindnyájunkon feloldotta a halál köteleit: *„Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is, él...”* (Jn 11,25)

Szívem mélyéből kívánom Önnek és minden kedves olvasómnak, hogy húsvét hajnala úgy ragyogjon fel a szívében, hogy érezze és lássa meg: az egész világnak és személyes életének is ez az egyetlen reménysége.

14. REMÉNYSÉGEM A TISZTÍTÓTŰZ

„Római katolikusként kerültem egy evangélikus családba, amikor férjhez mentem. Ennek már közel húsz esztendeje, de még mindig annyi kérdőjel van bennem az evangélikus tanításokat illetően! Pedig rendszeresen járok a férjemmel a templomba, és elég jól ismerem az evangélikus szokásokat is. Nálunk nemcsak a menny és a pokol, de egy köztes hely, a tisztítótűz is a túlvilág része. Ide kerülhetnek azok, akik bocsánatos vétkeik miatt vezeklésre szorulnak. Ezen az evangélikusok mosolyognak, de nem értem, hogy akkor a papjaik miért imádkoznak a halottakért?! Legutóbb, amikor apósoméért hangzott el megemlékező imádság, a könyörgés az üdvösségéért szólt. Nem ellentmondás ez?”

Kedves Mariann! Dicsértessék a Jézus Krisztus! Szívvel örülök, hogy bár ragaszkodik vallásfelekezetehez, azért férjét örömmel elkíséri az evangélikus istentiszteletekre. Hálát adok az Úrnak, hogy házasságukban, családi életükben megélt valóság az ökumené. Sőt leveléből az is kiderül, hogy az *Evangélikus Élet* előfizetőjeként rendszeresen olvassa a *Lelki segély* rovatot is!

Levelét megköszönve hadd valljam meg: mindig is közel álltak a szívemhez az igazságkereső emberek. Természetes tehát, hogy nyílt és őszinte levelére nyíltan és őszintén válaszolok.

A Szentírás nem rejti véka alá, hogy a halál után az ember állapota már megváltoztathatatlan. Életútja lezárult, sorsa eldőlt. A Bibliát rendszeresen tanulmányozó emberként még sohasem találkoztam olyan igével, amelyik alátámasztaná, hogy a lelket valamiféle kiállt próba, szenvedés, kín megtisztíthatná bűneitől halála után. Sehol sem olvashatjuk az Írásban, hogy az embereknek egy bizonyos időt le kellene ülniük a tisztító tűzben, mint a foglyoknak a börtönben, hogy büntetésük leteltével szabadok lehessenek, illetve üdvözülhessenek. Már önmagában az is helytelen volna, ha különbséget próbálnánk tenni a bűnök között, vagy a kis és a nagy bűnösök között.

A Szentírás tanítása összefüggéseiben egyébként sem egyes bűnös, megbotránkozató cselekedeteket nevez meg úgy, mint a kárhozatra jutás okát, hanem a hitetlenséget! „*Aki hisz a Fiúban, annak örök élete van, aki pedig nem engedelmeskedik a Fiúnak, nem lát majd életet, hanem az Isten haragja marad rajta.*” (Jn 3,36)

Az emberek nem bűneik miatt halnak meg, és jutnak a kárhozati helyére, hanem azért, mert elutasították Isten egyszülöttjét, a Megváltót! A hitetlenség a veszte minden embernek. Lehet vallásoskodó vagy istentagadó, lehet népszerű, megbecsült honpolgár vagy bűnöző, nincs különbség az Isten előtt. Mert mindnyájan vétkeztünk, mert nem találtattunk igaznak cselekedeteink alapján az Isten igazságának mércéje szerint. Mindannyian híjával vagyunk az Isten dicsőségének (lásd Róm 3,22-23). Azonban tökéletesen tiszták leszünk, még a hónál is fehérebbek az Isten Fiába vetett hit által.

Ellenben a hitetlenség örökre kizárja az embert az üdvösségből. A hitetlen bankrabló vagy a hitetlen lelkész mind egy cél felé halad, amelynek vége a kárhozati. Nem szabad hamisan abba a hitbe ringatnunk magunkat, hogy mi jobbak vagyunk, mint a világ fiai, és ezért jutalmunk az örök élet lesz. Megdöbbenő, amikor templomos hívek a ravatalozóban így

vigasztalják a hozzátartozókat: „Jó ember volt, úgyhogy bizonyosan üdvözülni fog!” Nincs senki, de senki közülünk, akiről nyugodt szívvel elmondhatnánk, hogy jóságával kibérelte a helyét a mennyben.

Ám Isten jósága szerint csupa olyan ember léphet be majd az aranyországba, aki azt nem érdemelte meg. Ha Isten igazságosan bánna velünk, mindnyájan elvesznénk. De ő az egyetlen igazra tekint, ott a Golgotán. Mindazt a jogtalanságot, igazságtalanságot, bűnt, amit elkövettünk, Fiára terheli.

Ha földi életünkben megragadtuk ezt a kegyelmet, a menekülés egyetlen útját, akkor mindörökké élünk vele. Ha nem, halálunk után már nincs gyógymód. Nincs tehát tisztító tűz sem. Ez nem szerepel Isten tervében végső megoldásként az örök életre.

A Biblia két értelemben beszél a tűzről mint az isteni ítélet kifejeződéséről. Az egyik esetben akkor, amikor majd a hitre jutottak cselekedeteit próbálja meg a tűz a tekintetben, hogy azok milyen értékesek voltak (lásd 1Kor 3,11-15). A másik esetben pedig a hitetlenekkel kapcsolatban, akiknek nem a cselekedetei kerülnek tűzpróba alá, hanem őket magukat vetik a tűz tavába, mert nevük nincsen beírva az élet könyvébe (lásd Jel 20,12-15). Ez a tűz, ez a kín sajnos nem átmeneti, hanem örök (lásd Mt 25,41).

Így tehát világos, hogy a hívők maguk nem kerülnek semmilyen tűzbe, még ideiglenesen sem, mert Krisztusért már nincs ellenük semmiféle „*kárhozató ítélet*” (Róm 8,1). Jézus minden bűnükért elszenvetde a büntetést. Ha viszont valaki elutasította a megváltást, akkor Isten haragja marad rajta (lásd Jn 3,36).

Mindezek fényében be kell látnunk, hogy a halottak üdvösségéért értelmetlen imádkozni. Az elhunyt szereteteinkért való könyörgésben a hálaadásnak van helye. Az úrvacsorában pedig átélhetjük, hogy a terített, mennyei asztal túloldalán hitben elhunyt kedveseink is helyet foglalnak. Aki pedig hitetlenül távozott, azt bízzuk rá Urunk kegyelmére teljes szívvel!

Mariann, kezdeményezzen beszélgetést mindezekről a helyi evangélikus lelkésszel! Bizonyára építő bibliaórai téma is lehet!

15. A DICSŐÍTÉS EREJE

„A mögöttem álló hat esztendő megpróbáltatásokkal teli időszak volt számomra. Elveszítettem a szüleimet, elhagyott a menyasszonyom. Betegségem miatt kitétek az állásomból. Egyszerűen nem tudtam fizetni az albérletemet, és sok adósságot csináltam. Hívó bátyám családjával együtt felkarolt. Elfogadtam az Urat. Mindennap olvasom a bibliaolvasó Útmutató vezérfonalával az ígét. Mégis félve indulok az újnak! Mit tartogat 2007 az én számomra? Nincs perc, hogy ne kiáltanék Istenhez, mégis csak egészen apró lépésekben haladok életem rendeződése felé...”

Kedves Lajos! Jövendőmondó nem vagyok, de engedje meg, hogy az idei bibliaolvasó Útmutató évi igéjének fényében arra biztassam, hogy merjen Urunk ígéréteiben megkapaszkodni! Ezt mondja az Úr: *„Én újat cselekszem, most kezd kibontakozni, majd meglátjátok!”* (Ézs 43,19a)

És hogy ez mennyire igaz, azt már tapasztalhatta, hiszen a legnagyobb nyomorúság idején Megváltója lehajolt Önhöz, kézen fogta. Kiemelte a pusztulás verméből, és sziklára állította lábait. A legnagyobb csoda történt Önnel: Isten újat cselekedett az életében, hiszen gyökeresen új teremtés lett! És csodálatos az a gondoskodás, ahogyan hívó bátyjában az Ön segítségére futott a gondviselő Isten. Befogadták, otthont teremtettek Önnek, nem kell hajléktalanként, magányosan járnia az útját.

Lehetetlen nem észrevenni e mögött Isten gyöngéd szeretetét! Milyen kedvesen és figyelmesen készített helyet az Ön számára a földön és a mennyekben! Ezért egészen biztos vagyok benne, hogy reménytelen jövő bontakozik ki Ön előtt nemsokára. Talán még ez a hetedik esztendő a szűk esztendők közé számít, de hiszem, hogy a fordulat éve lesz 2007 Lajos életében! Figyeljen, mert ez a fordulat most van kibontakozóban! No persze azért, hogy ezt be is fogadhassa, nem ártana változtatni valamin!

Kedves levelét olvasva megfigyeltem, hogy az imádságról mindig úgy ír, mintha az súlyos, de haszontalan kötelesség volna. Imádkozni nem azért

kell, mert ez szép keresztyén szokás, amelyet Isten elvár az embertől! Ha valaki elmondja nekem, hogy milyen a „belső szobája”, nem nehéz megállapítanom, hogy mennyire mély a kapcsolata Megváltójával! Aki Isten csodálatos vezetését szeretné megtapasztalni mindennapjaiban, annak imádkozó embernek kell lennie! És elsősorban hálás szívű, Istent magasztaló lelkületű embernek.

Lajos, kérje Istent, hogy ajándékozza meg a hálaadó, dicsőítő ima lelkével! Ne legyen folyton panaszkodó, elégedetlen gyermeke az Úrnak! Hinnünk kell abban, hogy Isten jobban gondoskodik rólunk, mint a legszeretőbb édesanya vagy édesapa! Nincs hiánya a legválogatottabb eszközökben, amelyekkel kész segíteni rajtunk! Természetes, hogy kipanaszkodjuk magunkat Urunk előtt, és fontos, hogy mindig bűnbánattal lépünk elé, de nem felejtkezhetünk meg arról sem, hogy imádjuk és dicsőítsük Atyánkat, aki szeretett Fiát adta, hogy bűneinket eltörölje.

Tudom, hogy Lajos most úgy érzi, hullámok csaptak át a feje felett. Lehet, hogy arra is gondolt már, hogy imádkozni meddő elfoglaltság. De a Szentírásban van egy parancs, amely képes kimozdítani minket a holtpontról! Nem recept, nem megfontolásra szánt javaslat, hanem parancs! Így szól: *„Dicsérjétek az Urat!”* (Zsolt 150,1) Különösen a zoltárokban tér újra és újra vissza ez az Isten népének szóló felhívás, de érdemes megfigyelni, hogy mit csinál Pál apostol és munkatársa szorongatott helyzetében: *„Éjjeltájban Pál és Szilász imádkozott, és énekkel magasztalta az Istent.”* (ApCsel 16,25a) Mert a dicséretre való felszólítás arra hív fel minket, hogy emlékezzünk arra, kicsoda a mi Istenünk, és mit tett értünk! A dicsőítés arra bátorít, hogy bizalmunkat kizárólag Istenbe vessük a körülményektől függetlenül!

Sokszor tapasztaltam már, hogy az engedelmesség mindig áldásomra vált. Így van ez a dicsőítéssel is. A komolyan vett dicsőítés egyszerűen befolyásolja a gondolkodásunkat. Gondjainkról Istenre irányítja figyelmünket. Világos, hogy az élethelyzetekkel valóságos módon szembe kell nézni, de mire erre sor kerül, hálaadó, dicsőítő imádságunkra Isten úgy válaszol, hogy előkészíti számunkra a kiutat a nehéz helyzetből!

Jó tudatosítani: nem az a fontos, hogy Isten teljesítse a kívánságunkat, hanem az, hogy mi teljesítsük az Ő akaratát! Ráadásul az embert Isten a dicsőítésre való vágygal teremtette! Ha nem az Úr körül forognak a gondolataink, ha nem magasztaljuk szüntelenül lelkünk Istenét, akkor óhatatlanul valaki vagy valami mást fogunk keresni magasztalásunk tárgyául. Ezért szenvedünk annyit a bálványimádás bűnétől!

Lajos, talán azért kellett tapasztalnia ezt a mélységet, ahová jutott, hogy elengedje bálványait, és adja meg végre a teljes tiszteletet és imádatot az élő Istennek! Legyen 2007 Istenünk dicsőítésének az éve az Ön és mindannyiunk számára! Hiszen az évi ige így folytatódik: „*Már készítém az utat a pusztában, a sivatagban folyókat fakasztok.*” (Ézs 43,19b)

A mi Urunk áldásának bő vize áraszsa el minden kedves olvasóm életét az új esztendőben!

16. NEW AGE VAGY KERESZTYÉNSÉG?

„Sokan úgy gondolják, hogy mi, a fiatal generáció tagjai gondtalan életet élünk. Az élet megkímélt bennünket a világháborúktól, a nélkülözéstől, a természeti katasztrófáktól, úgyhogy könnyedén veszünk mindent. Pedig bennünket talán még inkább foglalkoztat létezésünk értelme, mint az idősebb nemzedékeket. Én is szeretném tudni, mi a dolgom ezen a földön. Sokat gondolkozom azon is, hogy van-e jövője a keresztyénségnek, vagy a »New Age« veszi majd át a helyét!”

Kedves Kitti! Egyre fokozódó szomorúsággal olvastam sorait, mert van benne valami szívszorító kiábrándultság. Kiábrándultság a felnőttek világából, az emberi játszmákból, mindenből, ami valaha jól indult, de mára végérvényesen elromlott. Ugyanakkor őszintén örülök annak, hogy nem lett teljesen szkeptikus, és sejti, hogy dolga, feladata van ebben a rosszra hajló világban – úgyhogy kész elültetni azt a bizonyos almafácskát,

még akkor is, ha világunkon nemsokára végigsöpör a végítélet szele. Bátorítom, hogy továbbra is elmélkedjen sokat, kérdezzen és vitatkozzon a felnőttekkel, hiszen még olyan fiatal, alig tizenhét éves. Társadalmunknak és egyházunknak egyaránt szüksége van a tizenévesek bátorságára, leplezetlen őszinteségére, bölcs kritikájára. És ami a fő, sohase elégedjen meg látszatzmegoldásokkal és kitérő válaszokkal. Ma jó néhány serdülő ezt kérdezi a szüleitől: „Miért konfirmáljak, amikor ti sem jártok templomba, és ráadásul nem is vagytok jó véleménnyel a lelkészről...?!” És milyen feleletet kapnak? Jól bevált, unalmas látszatzválaszt: „Mert evangélikusok vagyunk, és mert mindenki ezt csinálja. Mit gondolsz, mit szólna a nagyi, ha pont te nem konfirmálnál?!”

Hát megmondom őszintén: egy ilyen válasz engem sem motiválna. Amikor az úgynevezett keresztyén ember nem ragaszkodik a kijelentett isteni igazságokhoz, amikor szavai és cselekedetei nincsenek összhangban, ha szíve örömtelen, és szinte éppen hogy csak végigvonszolja magát az életén, akkor a hite nem lesz vonzó senkinek sem. Tudja, kedves Kitti, így „négy szemközt” bevallom Önnek, hogy ha nem ismerném az Úr Jézus Krisztus hatalmát, akkor emberileg bizony magam is nagyon aggódnék a keresztyénség további sorsáért. „*Azt pedig tudd meg, hogy az utolsó napokban nehéz idők jönnek. Az emberek ugyanis önzők, pénzsóvárak lesznek, dicsekvők, gőgösek, istenkáromlók, szüleikkel szemben engedetlenek, hálátlanok, szentségtelenek, szeretetlenek, kérlelhetetlenek, rágalmozók, mértéktelenek, féktelenek, jóra nem hajlandók, árulók, vakmerők, felfuvalkodottak, akik inkább az élvezeteket szeretik, mint az Isten.*” (2Tim 3,1-4) Íme korunk körképe.

Hogy az ember mindig is ilyen volt, és a történelem során gyakorlatilag nem változott semmit? Lehet. De ez nemhogy aláassa, hanem inkább megerősíti azt a tényt, hogy az utolsó időket éljük, sőt azoknak is a vége felé loholunk... Az ifjabb nemzedékek pedig figyelnek bennünket, előttük járókat, példaképet keresnek bennünk, erős támaszt meg útmutatást, és kérik, hogy mutassunk nekik kitaposott ösvényt a boldogság felé. De a keskeny úton nem találják a lábunk nyomát, csak a széles úton. Ezért arra indulnak el a kárhozat felé. Lelkükben egzisztenciális vákuum keletkezik,

amely ezen a széles úton védtelenné teszi őket, és minden tévtanítást beszippant.

Ebben a vákuumban kezdett sarjadzani évtizedekkel korábban a New Age mozgalom tanítása. Ez a magát új korszaknak nevező mozgalom ezt a jelszót tűzte ki zászlajára: „A halak (a keresztyénség) korszakának vége szakadt, és mi már a vízöntő korszakában (a keresztyénség után) élünk!” Tanítása szerint minden vallásban megvan az igazság szikrája, ezért be kell építenünk elemeiket hitünkbe. A New Age gurui szerint az emberben szunnyadó szellemi energiákat a paranormális képességeink és az okkult praktikák segítségével kell kibontakoztatnunk. Ideológiájuk szerint a régi paradigmákkal le kell számolni, mert ezek túlhaladottak. Ilyen túlhaladott dolog a Szentírás, a házasság, a tekintélytiszteltet, a szemérmesség, a kötelességtudat. A személyes istenhit helyett a személytelen természetet kell imádnunk. A keleti vallások, az ezotéria és a jógameditáció segítségével megvalósíthatjuk önmagunkat. Elhatározták, hogy az audiovizuális eszközöket és a nemzetközi adatcserét fokozatosan a New Age filozófiájának szolgálatába állítják. Úgy tartják, hogy a földgolyó nem más, mint egy világméretű falu, így nemsokára minden ember megszólítható lesz az új tan által. A fiatal, kereső lelkek pedig – akik általában nyitottak arra, amihez a többség vonzódik, ami divatos és persze ami a szokványostól kissé eltérő – be is fogadják azt. Sőt észre sem veszik, hogy valójában a mozgalom üzletembereinek hálójába kerültek, akik az élet minden területét érintő tanácsokkal látják el őket, persze borsos áron.

Kedves Kitti! A keresztyénség helyébe soha nem léphet semmi más. Mint ahogy Jézus Krisztus helyébe sem. Mert ő a királyoknak Királya és uraknak Ura. (Jel 19,16b) *„Ezért fel is magasztalta őt Isten mindenek fölé, és azt a nevet adományozta neki, amely minden névnél nagyobb, hogy Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyieiké, földieké és földalattiaké; és minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr, az Atya Isten dicsőségére.”* (Fil 2,9-11) És ezen mit sem változtat a különféle tévtanítások megjelenése, de még a mi hűtlenségünk sem. Kitti! Járjon nyitott szemmel, füllel, szívvel! Ne higgye el, hogy minden relatív ezen a világon, hogy minden jelenséggel szemben toleránsnak

kell lennünk, hogy a keresztyén vallás csupán az egyik út az üdvösségre vivő sok út közül! Ha minden relatív is lenne ezen a világon, sőt ha mindenben kételkednünk is kellene, amit eddig szépnek és jónak hittünk, és ha megremegne is a föld alapja, és kifordulna a sarkaiból, mégis igaz maradna, hogy *„Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz. Különbféle idegen tanításoktól ne hagyjátok magatokat félrevezettetni”* (Zsid 13,8-9). A názáreti Jézus a Krisztus. Ő a várva várt Messiás. És keresztyén hitünk, vallásunk, egyházunk alapja. Ő az, aki megtérésre hív, és az örök élet ajándékát kínálja. Nem kell mást várni. Csak őbenne van békessége és boldogsága az embernek. Azon tűnődöm, hogy talán éppen az a feladata – vagy ha úgy tetszik: küldetése – kedves ifjú testvéremnek, hogy a szívébe fogadva őt Krisztus-hordozó legyen! Méghozzá hiteles életű, sokakat gazdagító, példaértékű keresztyén, aki Mesterének elkötelezett híveként helyrehozza azt, amit mi elrontottunk, megreformálja azt, amitől eltértünk, rámutat arra, amit mi nem értettünk meg Urunk tanításából. Ki tudja... Talán nemsokára megérkezik a válasz a csöndes, ám annál követelőbb kopogtatásra: *„Az Úr van itt! A te Istened! Ő vár rád! Hogy elmondja, mennyire szeret! A legdrágábbat adta érted: Az ő Fiát, aki most is él, uralkodik mindörökké!”* (Új ének 83.)

17. „ISKOLA A HATÁRON” – A WALDORF-SZELLELEMISÉG

„Tisztelt Lelkésznő! Tízéves gyermekünk részére olyan iskolát keresünk, ahol el- és befogadó légkör uralkodik. Szeretnénk, ha félelem és vizsgadrukk nélkül tanulhatna, és képességeit nem érdemjegyekkel osztályoznák, hanem saját személyiségén belül értékelnék. Nemrégiben találtunk rá egy Waldorf-iskolára, ahol meglepett bennünket az a veszélytelen kapcsolat, ami a tanítók és tanulók között van. Tetszik,

hogy odafigyelnek a gyermek lelki világára, és az is, hogy a szülőkkel együttműködve nevelnek. Úgy tudom, hogy ez az iskola keresztyén szellemiségű. Önnek mi a véleménye?”

Kedves Szülők! Levelüket kezemben tartva eszembe jutottak azok az áldozatos életű édesanyák és édesapák, akiket ismertem, és akiket gyermekeik minden nap hálaimáikban hordoznak. Hiszen jól tudják, hogy szüleik odaadásának, szigorának és persze Istentől kapott agapéjának gyümölcse az, amit felnőttként elérték. A szülői ház indíttatásai, lelki-szellemi háttere, feltételek nélküli, menedéket nyújtó bizalmi légkör nagymértékben meghatározza a családi fészekből kiröppent ifjú életútjának alakulását. Ezért is tiszteletre méltó, ha egy szülőpár már az óvodától kezdve alapos körültekintéssel választja ki gyermeke számára az oktatási intézményeket. Tapasztalataim szerint a szabad iskola- és óvodaválasztás ellenére a legtöbb szülő a lakóhelye szerint illetékes intézménybe írta be gyermekét. Ennek elsősorban kényelmi okai vannak, de nyilván az a közvélekedés is megjelenik benne, miszerint csupán a középiskolától van jelentősége az iskolaválasztásnak. Míg a városi ember a választható oktatási intézmények széles skálájával találkozhat, és ez döntésében elbizonytalanítja, falun különködésnek számít, ha némely szülő esetleg egy szomszédos helység intézményét választja ki gyermeke számára. Vitán felül áll, hogy a gyermekek a legmeghatározóbbak az ember személyiségfejlődése szempontjából. Hogyan kerülhetné tehát el a felelős szülő figyelmét az a tény, hogy a nap 6-8 órájában nem ők, hanem bizonyos pedagógusok formálják ezt a számukra oly drága személyiséget?! Úgy vélem, hogy a szülőnek nemcsak joga, de kötelessége is gyermekének harmonikus testi-lelki-szellemi fejlődése szempontjából a legoptimálisabb óvodát vagy iskolát kiválasztani. Úgyhogy őszinte szívvel bátorítom kedves levélíró testvéreimet, hogy ne adják fel, és keressék meg gyermekük számára azt az intézményt, ahol leginkább megtalálják a kívánt feltételeket fiacskájuk neveléséhez. Természetesen a legjobb akarató és szemfüles szülővel is előfordulhat, hogy téved. Amíg előrelátóan válogatni próbál az oktatási

intézmények közt, addig megcsalják érzései. Kedves levélíró testvéreim visszariadva a poroszos nevelési elvektől, a gyermekeket szinte agyonnyomó teljesítménykényszertől, a hagyományos iskolarendszer égbekiáltó hiányosságaitól, a Waldorf-pedagógiában vélik megtalálni a gyermekük számára legideálisabb nevelési módszert.

De mit is kell tudnunk a Waldorf-iskolákról? Az első ilyen iskola 1919-ben nyílt meg Stuttgartban. Nevét a Waldorf-Astoria cigarettagyárról kapta, és a gyár munkásainak szánták, hogy gyermekeiket beiskolázhassák. A Waldorf-pedagógia alapja az antropozófia. Ez a görög eredetű kifejezés emberi bölcsességet, bölcselkedést jelent, vagyis amit az ember önmagától, saját szellemi erejére támaszkodva elérni képes. E tan tulajdonképpen a teozófia egyik fajtája, megálmodója pedig dr. Rudolf Steiner (1861-1925) volt. Véleménye szerint az antropozófia egy „grandiózus, önmagában eltökélt világnézet, amely a megismerés útja”. Ez az út az ember szellemiségét a világmindenség szellemiségéhez kívánja vezetni. Az antropozófia egyik alaptanítása „karmáról” és „reinkarnációról” (újra testet öltés) beszél; azaz, hogy az ember sorozatos testet öltésekben megnyilvánuló földi sorsát a karmája (cselekedetei) határozza meg. Az antropozófia kritikai vizsgálatakor kitűnik, hogy tanítása különböző filozófiákból, vallásokból, csalóka látomások titkos, csak a „beavatott tanítványok” számára megismerhető élményeiből összegyűrt egyveleg. Ebben az egyvelegben megtalálhatóak a távol-keleti okkult praktikák, az antik misztériumkultuszok, az evolúciós elmélet tanai és a keresztyén hit egyes elemei is. Steiner ugyan a Bibliát nem veti el, de úgy érvel, hogy az antropozófia tanítása mélyebb értelemmel tudja megtölteni a keresztyén hittartalmat, ugyanakkor érthetővé teszi a Szentírásban leírt események valódi okait és hátterét is. Steiner azzal az igénnyel lépett fel, hogy ő hozza el a modern ember számára azt a tudást, amelyre ébredő tudatának szüksége van, és így megszabadítja attól a tehertől, hogy hinnie kelljen. A Bibliával ellentétben az „antropozófia atyja” nem tesz különbséget az emberi lélek és az Isten Lelke között; tanítása szerint Krisztus nem az Isten Fia, hanem a „magasztos Napisten”, de a kereszten elhagyta istensége, ott pusztán mint ember

függött. Az antropozófia a bűn fogalmát sem használja bibliai értelemben. A steineri ember saját maga szabja meg erkölcsi határait, hiszen csak így biztosítható szabadsága. Vallásfilozófiája alapján az ember magamagát váltja meg. Ennek két útja van: az újra testet öltések során minden egyes gonosztettét jóváteszi, és így megtisztul, vagy ha rálép a megismerés ösvényére. Ez az ösvény nem más, mint az érzelmentesség állapota és a „szellemi érzékszervek növesztése”, amely megnyitja az ember, vagyis a „titkos tanítvány” szemét, aki megvilágosodik, és lehetőséget kap arra, hogy magasabb rendű lényekkel kapcsolatba kerüljön.

Nem szükséges magyarázni, hogy ez az út merőben más, mint Krisztus útja, hiszen ebben az antropozófiai megváltástanban a buddhizmus és a spiritizmus elemei egyértelműen felismerhetők. A Waldorf-iskolákban ugyan megünneplik a keresztyén ünnepeket, de az ún. „Krisztus-impulzus” mögött egy másik Krisztus áll, akinek a nevének kívül semmi köze sincsen az Újszövetség Krisztusához, ahhoz az Istenemberhez, aki teljes, megismételhetetlen és maradéktalan áldozatával győzelmet aratott a sátán, a bűn és a halál felett, és aki által tartatunk meg!

Kedves levélíró testvéreimnek tudniuk kell tehát, hogy bár a Waldorf-iskolák szereteteli, el- és befogadó légköre vonzónak hat; annak ellenére, hogy valóban humánusabb, gyermekcentrikusabb és kevésbé teljesítményorientált oktatást nyújtanak, mint az állami iskolák, sajnos olyan antropozóf tanítást adnak át a nebulóknak, amely nem javasolható hívő keresztyén szülők gyermekeinek. Igaz, hogy ezekben az iskolákban nincs külön antropozófia szak, de a tantervet áthatja az antropozofikus világnézet, történelemszemlélet, embertan és szellemfelfogás, amelyek szép lassan, de biztosan megnyitják a gyermekeket ennek a démonikus hitnek a befogadására. „*Ne legyen más Istened rajtam kívül!*” (1Móz 20,3) – mondja az Úr, és ez a parancsolat most is nagyon komolyan veendő. Nem érdemes egy kellemes hangulatot árasztó, alternatív nevelési elveket valló pedagógia miatt szembehelyezkedni az Élő Istennel, aki bizony féltékenyen szerető Isten és kizárólagosságot követel. Mindezt atyai szeretetből teszi, hiszen csak vele és benne boldog a teremtés koronája, az ember.

Szeretettel ajánlom figyelmükbe egyházunk iskoláit, vagy ha lakókörnyezetükben ilyen nincs, akkor a református vallásfelekezet iskoláit, esetleg kollégiumi bentlakással, amelyekben minden biztonnal megtalálják azt az óhajtott intézményt, ahol gyermekük testi-lelki-szellemi fejlődése harmonikus lehet. És hol lehetne jobb kézben az a tíz esztendősi fiúcska, mint a mindenható Isten gondviselő kegyelmében!

18. „LEGYETEK AZ IGÉNEK CSELEKVŐI...”

„Nemrégiben azt olvastam, hogy Luther Márton gyakorlatilag törölte Jakab levelét az Újszövetségből. Viszont a Károli-Bibliában és a legújabb, a Magyar Bibliatanács által fordított kiadásban egyaránt benne van. Tudomásom szerint Németországban hozzáférhető a Luther által lefordított Újszövetség is, amelyben szintén olvasható az irat. Szeretném tudni, hogy akkor mégis minek alapján kapott szárnyra ez a híresztelés!”

Kedves Attila! Örömmel tölt el, hogy a *Lelki segély* rovathoz ezúttal egy egyháztörténeti gyökerű kérdés érkezett.

Levélíró testvérem nyilván hallott arról – talán a konfirmációjára felkészítő órákon –, hogy Luther doktor „szalmával béleltnek” nevezte Jakab levelét. *Arról, melyek az Újtestamentum valódi és legékesebb könyvei* című írásában elolvashatjuk, hogy a tudós teológus mivel támasztotta alá ezt a véleményét: „Summa, Szent János evangéliuma és első levele, Szent Pál levelei, kiváltképpen a galácia-, efézus- és rómaiakhoz írottak azok a könyvek, amelyek megmutatják neked Krisztust, és megtanítanak mindarra, amit hasznos és üdvös ismerned, még ha nem is látnál és hallgatnál ezeken kívül más könyvet vagy tanítást. Innét nézve Szent Jakab levele

csak szalmával bélelt írás, mivelhogy az Evangélium természetéből semmit nem mutat.” (Luther Márton: Előszók a Szentírás könyveihez. Magyarországi Luther Szövetség, 1995, 126. oldal.) Mindez akkor érthető meg igazán, ha tudjuk, hogy Luther a Szentírás tanulmányozása közben felismerte, hogy a jó cselekedetek elégtelenek, csakis hit által igazulhat meg az ember (vö. Róm 1,17; Róm 3,28; Ef 2,8). Ez a felismerés azonban szöges ellentétben állt a korabeli egyház tanításával. Miután Jakab erőteljesen hangsúlyozza a cselekedetek fontosságát, Márton testvér úgy érezte, hogy bár Jakab nem emberi tanítást közöl, hiszen Isten törvényéről beszél, megigazulástana félreérthető, így nem is apostoli írás (vö. uo. 158. o.).

Nyilván figyelembe kell vennünk vizsgálódásunkkor azt is, hogy a reformáció idején heves viták folytak arról, mely írások tartozzanak a kánonhoz. A reformátorok a tiszta evangélium hirdetése mellett kötelezték el magukat. Érthető, hogy Luther, aki annyira szerette az Úr Jézust, nagy szenvedéllyel védelmezte a benne megtalált igazságot. A reformátor azonban később újra áttanulmányozta Jakab levelét, és visszavonta a vele szemben megfogalmazott kritikáját; ez az 1526 után megjelent bibliakiadásában tükröződik is.

Mindenesetre érdemes röviden áttekinteni, hogyan is áll a dolog a cselekedetek erős hangsúlyozásával Jakab levelében. Az apostol így tanít: „*Ugyanígy a hit is, ha cselekedetei nincsenek, halott önmagában.*” (Jak 2,17) Bizony el kell ismernünk, hogy ez így van. Hiszen a krisztusi hitnek tükröződnie kell a tanítvány életében. A levél második fejezetében az apostol két konkrét esetet is említ ennek alátámasztására: Ábrahám példája mutatja, hogy a hit engedelmességre, hitbeli cselekvésre sarkallja az embert. Hitből hozza el Izsákot az Úr oltárára áldozatul. Ráháb, a pogány asszony is az Izrael Istenébe vetett hit alapján cselekszik, amikor segíti az idegen kékemek munkáját Jerikóban. Nem lehet kérdéses az, hogy az ember egyedül a Jézus Krisztusba vetett hit által üdvözl. Semmilyen érdem, jó cselekedet, áldozathozatal nem igazíthatja meg a bűnöst Isten előtt.

Ugyanakkor bizonyos vagyok abban is, hogy ha a mi Lutherünk ma közöttünk járna, arra buzdítana, hogy iparkodjunk jobban megismerni

Jakab levelét. Mert olyan gyakran elfelejtkezünk arról, hogy a kegyelem nem olcsó! Tisztább életvitellel, nagyobb alázattal, őszintébb kegyességgel kell járnunk a keskeny ösvényt. „*Legyetek az igének cselekvői, ne csupán hallgatói, hogy be ne csapjátok magatokat!*” (Jak 1,22)

19. ÉLHETEK-E A BŰNBOCSÁNAT AJÁNDÉKÁVAL?

„Nagymamám arra biztat, hogy minél gyakrabban éljek az úrvacsorával. De ő nem értheti benső vívódásaimat. Amikor az Úr asztalához járulok, nem érzek megkönnyebbülést. Mindenki azt hiszi, milyen rendes vagyok, de én tudom, mennyi bűnöm van. Képmutatásnak tartom, hogy bűnbánóan a lelkész elé lépjek, de a templomkapun kívül mindent ott folytassak, ahol abba hagytam. Lehet, hogy másoknak sikerül, de én úgy érzem, nem vagyok képes a jézusi mérce szerint élni.”

Drága ifjú testvérem! Olyan szeretetreméltóak a sorai! Emberiek, őszinték, és szinte kiált belőlük a tisztaság utáni vágy. Kérem, hogy mielőtt tovább olvassa válaszomat, feleljen egy kérdésre: „Mi az Ön életének az iránya?” El kell döntenie, merre indul. Magabiztos lépésekkel jár a széles úton, vagy csetlik-botlik a keskenyen? Mert ha vonzza az örök élet, ha vágyik Isten gyermekeinek boldog szabadságára, akkor meg kell ragadnia a kegyelmet. „*Mert a bűn zsoldja a halál, az Isten kegyelmi ajándéka pedig az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban.*” (Róm 6,23) Ez a kegyelem az, amely bennünk munkálkodik, amely hatástalanította a bűnnek, a halálos mérgeknek a hatását. Ez a kegyelem az, amely egyedül képes arra, hogy életünk irányát megfordítsa. Az örök halál útjáról az örök élet útja felé.

Tudja, kedves Melinda, nagyon tiszteletreméltó dolog az, ha az ember

viszolyog az álszent, képmutató magatartástól. Örülök, hogy éles szemmel felismerte, hogy bizony nem olcsó a Krisztusban kapott kegyelem. Mielőtt az Úr oltárához járulunk, komoly önvizsgálatot, őszinte bűnbánatot kell tartanunk. Ehhez pedig elválaszthatatlanul hozzátartozik az is, hogy miután az ember felismerte a bűnét, le is kívánja tenni, el is akarja hagyni. Sajnos a hívők közül sokan nem döbbennek rá arra, hogy keresztyén életük azért erőtlenségre, gyengésre, mert meghasonlott állapotban vannak. Az óemberük még nem halt meg. Lehet, hogy már haldoklik, de haldoklás közben is van még annyi ereje, hogy akarataát érvényesítse az új ember fölött. Ha az óember kívánságait, kedvteléseit, féltékenyen őrzött szokásait át akarjuk menteni az új életbe, akkor ne csodálkozzunk azon, ha előbb-utóbb megromlja azt.

Szeretettel javaslom, hogy olvassa el Pál apostolnak a rómaiakhoz írt leveléből a hatodik fejezetet. Ennek fényében tekintszen hittelt Krisztusra! Ne a saját erejére támaszkodjon, ne a saját erkölcsi elvárásai szerint tekintsen önmagára. Mert őbenne haltunk meg a bűnnek, és támadtunk fel az új életre. Ez nem önszuggesztió, hanem valóság. Amikor az úrvacsorához járulunk, akkor Isten a szívünket vizsgálja. Melinda, nem az a döntő, hogy mások jónak vagy rossznak ítélnék-e meg! Az a fontos, hogy a szent Isten elé jöttem, és gyermeki bizalommal borulok le előtte. Rábízom magam. Hiszek a felmentő szónak.

Kedves testvérem, nem ismerem az életét, de bármilyen bűnnel odamehet Krisztushoz. Jézus pedig ezt mondta neki: „*Én sem ítélek el téged, menj el, és mostantól fogva többé ne vétkezz!*” (Jn 8,11) Jézusnál mindannyiunk számára van bocsánat. Természetesen a küldő, elbocsátó szó is ugyanolyan hangsúlyos! Az ember csak akkor tudja megkönnyebbülten elfogadni a bűnbocsánatot, ha elhatározta, hogy nem akarja folytatni vétkét. Nem itt van a probléma, Melinda...?

Soraiból azt olvasom ki, hogy van egy nyilvánvalóan felismert bűne, amellyel azonban nem akar végezni. Még édes az Ön számára, még nem undorodott meg tőle. Higgye el nekem, hogy csak úgy tudja örvendezve átvenni a bűnbocsánat ajándékát, ha akarja, hogy a bűnbocsánat meg is

tisztítsa a szívét, a lelkét és a testét!

Testvérem! Senki sem képes maradéktalanul a jézusi mérce szerint élni. De amikor a terített asztalhoz járulunk, készek vagyunk az óemberünket odavinni és halálba adni, sőt eltemetni. Ne feledje, hogy az úrvacsorában Krisztus valóságosan jelen van! Ha kész a szívünk arra, hogy új életre támaszson fel bennünket, akkor ő ezt meg is teszi. Ennek viszont az a kockázata, hogy más lesz a világnézetünk, hogy érdeklődési és baráti körünk megváltozik, hogy megszakitunk bizonyos kapcsolatokat, és újakat kötünk, sőt még az ízlésünk is más lesz! Olyan jó lenne, ha bekapcsolódna egy ifjúsági bibliakörbe! Olyanba, ahol őszintén beszélhet kétségeiről, mert megértik, de pásztori szeretettel terelgetik, ahol kérdéseire választ kap, és lelki támaszt talál. Írjon vagy hívjon, ha ebben segítségére van szüksége!

Imádságos szeretettel gondolok Önre.

20. MOSTOHA- VAGY ÉDESTESTVÉR-E IZRAEL?

„Mi köti össze a keresztyénséget Izraellel? Remélem, nem bánja a lelkész, hogyha ezzel a kérdéssel fordulok Önhöz levélben, bár manapság ez a téma szinte tabunak számít. Szomorúan tapasztalom, hogy a keresztyének többsége rosszul viszonyul a zsidósághoz, vagyis nem ismeri el a választott néppel való szellemi kapcsolatot. Vajon miért távolodtak el ennyire egymástól a testvérek? Úgy gondolom, hogy ebben a tudatlanság és az antiszemitizmus egyaránt szerepet játszik. Nem lehet, hogy éppen ez az egyik oka áldatlan állapotunknak?”

Kedves Virág! Számomra nem létezik tabutéma! Lelkigondozói ars poeticám így hangzik: „Beszéljessünk az ige fáklafényénél!” Igen,

beszéljünk az Úristenről és az emberről; teremtett világunk rejtelmeiről éppen úgy, mint bűneinkről és dicsőséges perceinkről vagy dédelgetett álmainkról – de mindig a Szentírással a kezünkben! Mert aki hallgatja, befogadja és megtartja az élet beszédét, az célba ér.

Hogy mi köti össze a keresztyénséget Izraellel? Izgalmas téma! És ebben is az ige a kalauzunk. A keresztyénség gyökerei egészen a judaizmusig és a zsidó népig nyúlnak vissza. Már maga a messiási gondolat is teljességgel zsidó eredetű. A Messiás helyettes engesztelő áldozata ugyanúgy a zsidó áldozati rendszerben gyökerezik, mint ahogyan az úrvacsora a peszah (páska) tradíciójában. Mivel az Újszövetség gyakorlatilag a héber nyelvű szent iratokra épül, teljes mélységében nem lehet megérteni az Ószövetség ismerete nélkül. És akkor még nem is beszéltünk arról, hogy a próféták és az apostolok szinte egytől egyig Izrael fiai voltak. Pál is, akinek a szolgálatán keresztül eljutott az evangélium a pogány népekhez. És végül egyértelmű, hogy a mi Urunk, Jézus is zsidó volt, és semmi sem utal arra az Írásokban, hogy valaha is megszűnt volna zsidónak lenni.

Valójában az első keresztyének nagy problémája az volt, hogy egy pogány származású hívő lehet-e keresztyén anélkül, hogy be ne térne a judaizmusba. És hol vagyunk ma ettől, amikor megkérdezzük, hogy érdemes-e egyáltalában zsidó gyökereink után kutakodnunk, és nem értjük, miért is kellene szívünk egész szeretetével a zsidóság, Izrael gyermekei felé fordulnunk! *„Ha azonban az ágak közül egyesek kitörtetek, te pedig vad olajfa létedre beoltattál közülük, és az olajfa gyökerének éltető nedvéből részesültél, ne dicsekedj az ágakkal szemben. Ha mégis dicsekszel: nem te hordozod a gyökeret, hanem a gyökér téged.”* (Róm 11,17-18)

Óriási tévedés, ha azt gondoljuk, hogy Pál szavai mára érvényüket veszítették. Isten ugyanis nem vetette el Izraelt, nem szegi meg a választott népnek tett ígéreteit. Izrael elesése üdvösség lett a pogány népek számára, de Isten mégis maradéktalanul megvalósítja üdvtervét. Megvalósítja egyházát a kihívottak közösségét tekintve, de megvalósítja választott népére nézve is, akik teljes számban megtérnek és üdvözülnek majd (vö. Róm 11,1-11 és 25-32).

Kedves levélíró testvérem sajnos nem minden alap nélkül véli úgy, hogy a keresztyének tájékozatlanságuk miatt nincsenek tisztában azzal, hogy hitük szellemi gyökerei a judaizmusban vannak. Tagadhatatlan, hogy erről kevés tanítás hangzik el, és hogy kultúránkat évszázadok óta átjárja a zsidóellenesség. Nem politikai tényezőkre gondolok. Ez teológiai kérdés. Az egyháztörténet tudósít bennünket arról, hogy amikor Nagy Konstantin államvallássá nyilvánította a keresztyénséget a negyedik században, egyúttal egy törvényt is foganatosított. Ez a törvény megtiltotta a zsidóknak, hogy Jeruzsálemben éljenek. Az egyház pedig nekilátott, hogy kidolgozza az úgynevezett „helyettesítő teológiát”. Ennek a teológiai tételnek az volt a lényege, hogy mindaz az örökség, amelyet Isten a zsidóknak ígért, átszállt a keresztyén egyházra.

A korai egyház álláspontja szerint egyedül a zsidókat terheli a felelősség Jézus haláláért. Ez a nézet aztán a középkoron, majd az újkoron átívelve a modern korban is tartotta magát bizonyos körökben, és gyilkos ösztönök alapfilozófiájává lett. Ha valakinek, akkor éppen nekünk, Krisztus-követőknek pontosan tudnunk kell, hogy Urunk keresztre feszítése nem emberi döntés alapján ment végbe. Az ő halálos ítéletének a bűn volt az oka – az emberiség minden bűne. Izrael fiaié és a pogányoké egyaránt. És Jézus Krisztus önként vállalta azt a büntetést, amelyet mi érdemeltünk volna.

Teljes szívvel remélem, hogy a keresztyénség belátja, mennyi hálával, törődéssel és szeretettel tartozik Izrael gyermekeinek, akik közül Isten Fia test szerint származik. Sőt nem kevesebbel tartozunk nekik, mint az evangélium hiteles hirdetésével! Hiszen Jézus nélkül egyetlen népnek sincsen reménysége. *„Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csakis énáltalam.”* (Jn 14,6)

21. VALLÁSOS VAGYOK VAGY HÍVŐ?

„Sokszor megüti a fületem ennek a két szónak az egymással való szembeállítás: vallásos vagy hívő. És nem igazán értem, mi köztük a különbség! Számomra ez a két fogalom tulajdonképpen szinonim jelentést hordoz. Hívő vagy vallásos az az ember, aki hisz Istenben, megkeresztelkedett, és templomba jár. A többi, vagyis az, hogy az elméletből mit vitt át a gyakorlatba, úgyis kiderül a hétköznapi életfolytatásából. A vallásosság számomra azt jelenti, hogy az ember nem a világ szerint cselekszik. Talán a hívő lét még ennél is többet, mélyebbet takar?”

Kedves Sándor! A Seregek Urának engedelmességre hívó szavaival üdvözlöm (Jer 7,23), és egyben meg is köszönöm értékes sorait, őszinte istenkereséséből fakadó kérdését.

Kiváló a megfigyelése, valóban gyakorta találkozunk a *vallásos* és a *hívő* melléknév egymással való szembeállításával. De nem véletlenül! Ősidőktől létező szembeállítás ez! Hiszen a mi Urunkat, Jézus Krisztust nem a hitetlenek juttatták keresztfára, hanem a vallásos emberek. Olyan emberek, akik istentiszteletra jártak, sőt a törvényeket a legapróbb részletekig be kívánták tartani, de akiknek a szíve mégis nagyon messze volt az élő Isten szívéből. Csupán színlelték, hogy szeretik az Urat, de valójában az embereknek akartak tetszeni. Fontosabbnak tartották a begyakorolt magatartásformákat, a szertartások és hagyományok aprólékos betartását, mint az igének való engedelmességet. Nem engedtek Isten Lelkének, mert akkor meg kellett volna alázniuk magukat, így inkább gyilkos indulatokra gerjedtek az Úr Jézus iránt, aki leleplezte őket. „*Óvakodjatok a farizeusok kovászájától, vagyis a képmutatástól*” – mondta (Lk 12,1b), és ezzel mindörökké kijelentette, hogy a vallásos máz sem képes elfedni a szív romlottságát.

Érdeemes áttanulmányozni a következő igehelyeket az *Újszövetségben*: Mt 6,1-4; Mt 7,1-5; Lk 11,37-54; Lk 20,21-26; Lk 20,46-47. Részletesen feltárják előttünk a *vallásosság* természetét! És mindez persze nem csak

Jézus korának vallásos kegyeseire vonatkozik...

Sándor leveléből kiderül, hogy saját szóhasználatában a vallásosság pozitív értelmű kifejezés. A hit megélését jelenti a világi életformával szemben. Pedig a vallásosság éppen hogy megakadályozza a hitben való növekedésünket. A fikuszpálma a Hawaii-szigeteken óriásira nő, de figyeljük csak meg, mi lesz vele a mi éghajlatunkon! Hogy kiteljesedhessünk, a hit klímájára van szükségünk, nem pedig a vallásosságára.

Nézzük csak, milyen a vallásos (én inkább így szeretem mondani: vallásoskodó) ember Jézus szerint, a mára aktualizálva! Legelőször is az jellemzi, hogy óriási az egója (énje), amely saját önigazultságából emelt trónján ül. Jaj, de szereti, ha dicsérik őt, ha véleményét kérik, és kegyeit keresik az emberek! És, jaj, de meg tud sértődni, ha mellőzik, ha hanyagolják, ha nem veszi már körül régi „udvartartása”! A gyülekezetben ő az, aki csak akkor vesz részt a különféle szolgálatokban, munkálatokban, hogyha erre személyesen biztatják, felkérlik őt, és jutalmul a főhelyet biztosítják számára.

A vallásos ember nem viseli el, ha intik, megfeddik. Szívesen megy a templomba, mert ezzel tekintélyét növelheti, és mert ez is szokásos gyakorlatának része, de az irritálja, ha a prédikáción keresztül tükröt tart eléje Isten igéje. Talán gyönyörű szavakkal imádkozik, és igéket citál fejből. De mást tesz, mint amit vall. Nagyokat bólogat, amikor társaságában a világ általános erkölcsi állapotát súlyosnak ítéli meg valaki, sőt örömmel tetszeleg az ítélőbíró szerepében, ha mások bűnei vannak terítéken. De önmagát képtelen megalázni az Úr előtt. Mélyen hallgat személyes kudarcairól. Mindenki hibát keres. Mivel embereket követ és tisztel, folyton csalódik. Sohasem felel meg számára a mindenkori lelkész, a helyi vagy országos előljáró munkája. Ugyanakkor előszeretettel hódol a rangos és vagyonos személyeknek. Mindene a pozíció és a pénz! Jól ismeri a kiskapukat. Nem bánja, ha egy kicsit tisztességtelen az, amit tervez. Mert az olcsó kegyelmet vallja, és két úrnak szolgál. Életének mottója így hangzik: „Istenke legfeljebb egy kicsit félrenéz, aztán meg úgyis megbocsátja!”

Ha környezetében valaki mást mond vagy tesz, mint ahogy az tőle a

helyi szokások és hagyományok alapján elvárható lenne, a vallásoskodó féktelen haragra gerjed. Így az ilyen ember mindig a legfőbb akadálya az igaz istentiszteletnek, az Úr útján való haladásnak. „*Jaj nektek, törvénytudók, mert magatokhoz vettétek az ismeret kulcsát: ti nem mentek be, és azokat is megakadályozzátok, akik be akarnak menni.*” (Lk 11,52)

Azt gondolom, hogy ezek után már nem kell hangsúlyozni, hogy mekkora különbség van a vallásoskodó magatartás és Krisztus valódi követése között! Ez utóbbi az Istenbe vetett mély bizalom, a neki való tetszés keresése. A szív megtört alázata, az ígéhez szabott életvitel, a kereszthordozás, a mértékletesség és megelégedettség. Érdemes megengednünk, hogy Isten Szentlelke megvizsgáljon bennünket: vallásos vagyok vagy hívő? Még ma, amíg van bocsánat!

Áldott átvilágítást kívánok minden kedves olvasónak!

22. SEGÍTSÉG, MEGTÉRTEM!

„**Három hete adtam át az életemet az Úrnak. Szabadtéri evangelizáció volt a falunkban, és ahogy hallgattam a lelkészt, úgy éreztem, hogy az igehirdetés minden szava egyenesen nekem szól. Sokszor ültem fásultan és értetlenül a templompadban, úgyhogy tudom, hogy csoda történt velem! Az Úr kijelentette magát nekem, azért érthettem meg, hogy a golgotai kereszt értem is állt. Mélységes szomorúság fogott el a bűneim miatt, ugyanakkor hála töltött el Jézus iránt, hogy örök életet szerzett nekem. Az övé vagyok, csak nem tudom, most hogyan tovább.**”

Kedves Barnabás! „*Akit nekem ad az Atya, az mind énhozzám jön, és aki énhozzám jön, azt én nem küldöm el...*” (Jn 6,37) – mondja életünk Ura, aki számon tart bennünket. Legyen áldott az Isten, amiért kedves levélíró testvéremet is új élettel ajándékozta meg. Most teljesen tiszta lappal

indulhat, a régiek elmúltak, mert az Úr teljesen újat akar Önnel kezdeni. Amikor az ember megbánja bűneit, és hitben elfogadja Krisztus váltságművét, akkor az Úr megajándékozta azzal az üdvbizonyossággal, amely kiűzi a szívéből a halálfélelmet.

Minden természetes élet a születéssel kezdődik. Így van ez a szellemi élet területén is. Aki örök életet nyert, az újonnan született. Természetfeletti születés ez. Ahogy a megszületett csecsemő nevét anyakönyvbe vezetik, úgy jegyzik be az élet könyvébe Krisztus megváltottait. „*...aki hallja az én ígémet, és hisz abban, aki elküldött engem, annak örök élete van; sőt ítéltre sem megy, hanem átment a halálból az életbe.*” (Jn 5,24)

De nézzük csak, mit is csinál először egy újszülött! Sír. És de jó, hogy ezt teszi, mert ebből mindenki megtudhatja, hogy megszületett. Ezért nagyon örülök a levelének, Barnabás! Jó hallani a sírását. Mától egyre több embernek kell meghallania a környezetében, hogy Önben új élet van jelen!

Mindenekelőtt keresse fel lelkészét, és magángyónásban tegye le bűneit! Menjen el azokhoz is, akiket megbántott, akik ellen vétkezett. A győztes Úr Jézus oldalán semmi köze sem lehet többé a sötétséghez. Készüljön fel arra, hogy az emberek nem mindig örömmel vagy csodálkozással fogadják majd bizonyágtételét! Gúnyolódni is fognak. Ez nehéz próbatétel mindnyájunk számára. De Isten hatalmasan megerősít bennünket harcainkban: „*Boldogok vagytok, ha gyaláznak titeket a Krisztus nevéért, mert a dicsőség Lelke, az Isten Lelke megnyugszik rajtatok.*” (1Pt 4,14)

Az imádságot nagyon sokan a lélegzetvételhez hasonlítják. Ahogy az ember nem élhet levegő nélkül, úgy az újjászületett ember sem élhet az Istennel való imádságos beszélgetés nélkül. Lelki fejlődésünk elengedhetetlen velejárója, hogy naponta bemenjünk a csendes kamránkba, és megosszuk örömünket és bánatunkat Atyánkkal. Mai, kísértésekkel teli világunkban nem lehet másként megmaradni a keskeny ösvényen, csakis úgy, ha Istentől kérjük a vezetést.

Természetes, hogy a csecsemőnek ahhoz, hogy fejlődjön, rendszeres táplálásra van szüksége. Ha nem kapna anyatejet vagy tápszert, bizony éhen halna. Az új ember is könnyen éhen halhat, ha nem jut hozzá a neki

megfelelő táplálékhoz. Az új ember eledele Isten ígéje. Olvassa az Írást naponta! Imádságos szívvel kérje az Urat, hogy fejtse meg az Ön számára mindig az aznapi igeszakasz üzenetét. Nem elég számba venni a falatot, meg kell rágnunk, és lenyelve meg is kell emésztünk! Ne futólag olvassa az ígét tehát, hanem építse be!

Rendkívül fontos a gyermekek számára a mozgás is. Már az egészen kicsi csecsemő is rúgkapálva edzi izmait. Ha pedig a fizikai síkon fontos a test nevelése, akkor még inkább így van ez az Úrral való új életben. Barnabás, mozogjon sokat, azaz szolgáljon az Úrnak! Szolgálni bárhol bármivel lehet. Olyan sok beteg, magányos, reménytelen ember vár vigasztalást, bátorítást. Nyíljon meg a szeme, Barnabás, és vegye észre, hogy milyen sok ember jár a környezetében a széles úton a biztos pusztulás felé! Imádkozzon értük, és mutassa fel életpéldáján keresztül a szabadulás útvonalát számukra!

Drága hely a családi közösség. Ha azt mondom, hogy *otthon*, melegség járja át a szívemet. Az otthon: a szeretet, a megértés, a melegség és védettség helye. Benne rejlik az erő is a közös cselekvésre. A gyermeknek otthon és család kell ahhoz, hogy egészségesen fejlődhessen. Az újjászületett embernek ez az otthon és család a gyülekezet közössége. Valójában mindannyian Krisztus testének, az eklézsiának a tagjai vagyunk Isten gyermekeiként. Bármelyik keresztyén felekezethez csatlakoztunk is, mégis egyek vagyunk. Isten kihívott bennünket a világból, kihívott a jelenlegi gonosz időkből. Ahhoz, hogy lelkileg-szemléletileg fejlődjünk, nagy szükségünk van a többi újjászületett emberrel való közösségre, az apostoli tanításra, az imádkozásra és a rendszeres úrvacsoravételre (lásd ApCsel 2,42).

Barnabás, Isten megáldja az engedelmes szívű embert. Törekedjen személyes életszentségre! Ne nézzon hátra, ne engedje, hogy érzelmei irányítsák, a korszellem vagy más emberek véleménye vezesse! A világ nagy színpadán már belekezdtek az utolsó felvonásba. Tekintsen fel az Úrra, és várja őt! Az élő hitű keresztyének várakozó keresztyének. Jézus Krisztus pedig visszajön dicsőségben – az övéiért (lásd Jn 14,2-3)!

23. HAJBAJ VAGY FRIZURAFILOZÓFIA

„Osztálytársam összetűzésbe került az osztályfőnökünkkel a hajviselete miatt. Régóta reggae-rajongó már, és elhatározta, hogy rasztafrizurát csináltat magának. Meg is tette. Nagyon meglepődött, amikor megtudta, hogy a házirendben benne van, hogy a tanulóktól ápoltság és szélsőségektől mentes hajviseletet várnak el. Hát még akkor, amikor azt mondtam neki, hogy úgy tudom, ez a rasztahit valami hamis vallás! Osztálytársam szerint a raszták keresztyének, és mindenkinek joga van olyan frizurát hordani, amelyet szeretne. Mit mondjak neki?”

Kedves Barna! Nyilván tudod, hogy verbális és nem verbális eszközökkel kommunikálunk egymással. De ugye nem csak szóból ért az ember! A nem verbális kommunikációs csatornákhöz tartoznak az úgynevezett kulturális szignálok: személyes emberi környezetünk tárgyai és külsőségei, valamint az öltözködés, testdíszítés és a hajviselet is. Mindezekkel ízlésünkről, lelkiállapotunkról, de akár politikai, vallási meggyőződésünkről is jelzünk a külvilágnak.

A hajviselet koronként változott. A magyarság körében a honfoglalás idején a tar fej volt a divatos, majd a keresztyénség felvételével a hosszú haj jött divatba a férfiak körében. Aztán a török hódoltság újra divatba hozta a leborotvált fejet... De eszünkbe juthat az elmúlt ötven év változatos frizuradivatja is a hippik hosszú hajától a Beatles-gombán és a punkstíluson át a sportos felnyírtig. Igen, az embernek fontos önkifejezési eszköze a hajviselete!

Osztálytársad úgy érzi, senki sem korlátozhatja abban, milyen frizurát viseljen. Sokan szenvednek attól, hogy mindig mások akarják megmondani nekik, mit és miként kellene tenniük. Ugyanakkor az emberi együttélés alapszabályait és az iskola, a munkahely s egyéb intézmények házirendjét be kell tartanunk!

A közoktatási törvény 40. § (7) bekezdése felhatalmazza az iskolák házirendjét arra, hogy szabályozza az iskolai tanulói munkarendet és a foglal-

kozások rendjét. Igaz, hogy a házirendi szabályzatot a diákönkormányzatnak is meg kell szavaznia. Ezért osztálytársadnak érdemes megérdeklődnie tőlük, mi a véleményük az osztályfőnöke és közte kialakult feszült helyzetről.

Örülök neki, hogy nyitott szemmel jársz, és keresztyén fiatalként, első renden hitbéli szempontból közelíted meg a rasztafrizura kérdését. Mert számunkra valóban a Szentírás a legfőbb zsinórmérték. Isten pedig féltékenyen szerető Úr, ezért egyedül csak őt imádhathatjuk! Így hát utánanézttem, hogy mi is ez a rasztahit.

A rasztafariánus vallás, amelynek a világon mintegy egymillió követője van, Jamaicából ered. A raszták *I. Hailé Szelasszié* etióp császárt tartják a fekete (afrikai) messiásnak. A *rasztafari* elnevezés a *Ras Tafari* névből ered, amely a császár eredeti neve. Szelassziét a raszták *Jah* (ez a *Jahve* rövidítése, Isten raszta elnevezése) földi megtestesülésének és a Szentháromság tagjának tekintik. A mozgalom, amelynek politikai felhangjai voltak, a jamaicai bennszülött munkásoktól és parasztoktól ered; az 1930-as években vette kezdetét. Mindehhez a teológiai hátteret egy hamis próféta, *Marcus Mosiah Garvey* szolgáltatta, aki egy bibliai próféciaát félreértelmezve Isten fiának kiáltotta ki I. Szelassziét.

A raszták számára a *marihuána* nevű kábítószer használata spirituális cselekedet. Szentségnek tekintik, amely elősegíti a tudatosság elérését, a béke megvalósítását, és közelebb visz Istenhez. A jellegzetes rasztafrizura szorosan kapcsolódik a mozgalomhoz. Természetesen nem minden raszta visel ilyen frizurát, és szív kábítószer.

Jamaica számtalan zenei stílus őshazája. Többek között a reggae-é is. Ez a ritmusos, életkedvet és lazaságot sugalló zene milliók kedvence. Mivel *Bob Marley*, a reggae talán legismertebb képviselője rasztának vallotta magát, így az ő közvetítésével a rasztahit és a mozgalom a világ számos részén elterjedt.

Különösen veszélyesnek azért tartom ezt a mozgalmat, mert összekapcsolódik a kábítószer-élvezettel, és mert sokan hiszik, hogy a raszták hite a Szentírásra alapszik. Sőt osztálytársadhoz hasonlóan azt is, hogy valójá-

ban keresztyének. Bár Jamaica lakosságának nyolcvan százaléka keresztyénnek vallja magát, tudnunk kell, hogy a raszták nem közéjük sorolják magukat.

Szeretettel javaslom, hogy mindezeket oszd meg az osztálytársaddal. Hívd fel a figyelmét arra, hogy az *Újszövetség* tanúságtétele szerint Jézus az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csakis őáltala (Jn 14,6). Tisztán kell őriznünk szívünkben és tovább kell adnunk az evangéliumot! Ezek után pedig engeddd, hadd döntse el ő, hogy megtartja-e a rasztafrizuráját!

Az ember szabad akaratot kapott Istentől. Ezt komolyan kell vennünk! Persze a felebarátainkért érzett felelősségünket is! Hordozzuk együtt imádságban barátodat, hogy a reggae-zene szeretete és rasztafrizurája ne nyissa meg a szívét a hamis vallás előtt!

24. ÉLETEM ÉRTELME: HITRE NEVELNI

„Engedje meg, hogy így ismeretlenül is megköszönjem áldásos munkáját, szívet-lelket melengető válaszait! Régóta készülök Önnek levelet írni. Az *Evangélikus Élet* egy régebbi számában írt válasza erősített meg abban, hogy tollat kell ragadnom. Kétgyermekes családként a nyáron adtam át magam teljes szívemmel-lelkemmel Istennek. Életem azóta alapjaiban változott meg. A kérdés, amely engem foglalkoztat, az, hogy vajon az-e az én küldetésem, hogy mint hitoktató, Isten ismeretére neveljem az embereket. Szeretnék arra a belső hangra figyelni, amely azt mondta, hogy ez lesz az én életem értelme!”

Drága Krisztina! Nagyon szépen köszönöm biztatóan kedves sorait! Egész levelét az Isten szeretetének jó illata lengi át! A közelmúltban több felebarátom lelki-szellemi megéledésének lehettem szemtanúja. És

olyan boldogok, mint Krisztina! Örömmel olvassák nap mint nap a Szentírást, és ahogyan befogadták az „egy szükségeset”, minden más ráadásul megadatott nekik.

Hálás vagyok Istennek azért, hogy olvasóim számára gyakorlati segítséget, vigasztalást, megerősítést jelentenek az írásaim. Hiszen mindez azt bizonyítja: három esztendeje az Úr biztatott arra, hogy ezt a hiánypótló szolgálatot kezdeményezzem. De jó, hogy mertem hallgatni a belső hangra!

A döntésemet persze imádsággal átvirrasztott éjszakák előzték meg. Biztos, hogy helytelen volna első fellángolásunk hevében olyan döntést meghoznunk, amely hosszú távon talán egész életünkre kihatással lehet. Szükség van az igei megerősítésre! Isten hivatásos pedagógusává válni csakis úgy lehet, hogyha magától az Úristentől hangzik el a küldő szó. Ó, mennyi mindent kell előbb nekünk megtanulnunk Jézus Urunk lábainál, míg aztán taníthatunk róla!

„Vajon nehéz-e a hitoktatók élete? Mit vállal az, aki Isten szolgálatába szegődik?” – vívódik kedves levélíró testvérem levelének további részében. Őszinte vagyok: mindezt csak az első engedelmisségi lépés után kezdi megsejteni az ember. *„Ha valaki énutánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel naponként a keresztyét, és kövessen engem!”* – mondja Jézus (Lk 9,23). Isten teljes önátadást igényel az embertől. Olyan követőket keres, akiknek semmi, még az egzisztenciájuk, az életük sem drága akkor, amikor a lelkek aratásába indulnak. Mert a meg nem tért ember számára egyáltalában nem kívánatos az ige, az Istenről szóló tanítás vagy a bűn emlegetése.

Amikor Jézus szolgálatba állítja hetvenkét tanítványát, ezt mondja nekik: *„Menjetek el! Íme, elküldelek titeket, mint bárányokat a farkasok közé.”* (Lk 10,3) Ez pedig nagyon komoly figyelmeztetés. Hitem szerint arról szól, hogy amikor az ember Isten szolgálatában áll, akkor nem keresheti a saját népszerűségét. Az a hitoktató, lelkész vagy bizonyágtevő, aki csupán önmagához igyekszik kötni a rábízottakat, közkedvelté válik, de nem tölti be a valódi hivatását. Ellenben aki ragaszkodik az igéhez, nem fél attól, hogy megszentelődésre buzdítson, és egyedül Krisztus Jézushoz tereli tanítványait, az sokszor a farkasok eledelévé válik.

Természetesen áldott lehetőség a hitoktató számára, aki elsősorban emberpalántákkal foglalkozik, az ige által gyermekszíveket nyitogatni. Látni érdeklődő nyitottságukat, szeretetre vágyó tekintetüket. De hiszen Krisztina is gyakorló édesanya! Szeretettel javaslom, hogy próbálja ki magát először gyermekei körében. Szerettesse meg velük a bibliai történeteket kreatív ötletekkel! Most már aktívan vegyen részt gyermekei hitbeli fejlődésében, hiszen megismerte Krisztust mint személyes Megváltóját! Sőt gyermekei születésnapjára meghívhatná a rokon vagy szomszéd gyermekeket egy vidám kis zsúrra, ahol játékos bibliai foglalkozást tarthatna nekik.

Milyen nagyszerű megerősítés lesz, ha a belső elhívást a külső is megpecsételi! Ha a gyermekek szülei és talán maguk a gyerekek is biztatják majd, hogy adja be jelentkezését az Evangélikus Hittudományi Egyetem hitoktatói szakára!

Persze elengedhetetlenül fontos, hogy terveihez megnyerje a férjét is. Egyfelől azért, mert az asszony feje a férje, másfelől pedig azért, mert ha Ön tanulmányokat fog folytatni, nyilván többletterhek hárulnak rá a gyermekek gondozásának és a háztartás vezetésének a területén. Vajon férje mindezt őszinte örömmel vállalja-e majd a munkája mellett? Ha úgy érzi, hogy jelenleg még nem, akkor Krisztinának bizonyágtétellel és sok-sok imádsággal kell szolgálnia felé!

Biztos vagyok abban, hogy az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektori hivatalában (1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.) készséggel tájékoztatást nyújtanak a felvételi lehetőségekről és feltételekről. Sőt minden esztendőben nyílt napot is tartanak az érdeklődők számára, hogy az odalátogatók személyesen is meggyőződhetnek az egyetemen folyó munkáról.

Krisztina! Hiszem, hogy Istennek terve van Önnel, és szőlőjében munka várja. Tegyen meg mindent azért, hogy a belső és külső hívás felől megbizonyosodjon! *„Mert állhatatosságra van szükségetek, hogy az Isten akaratát cselekedjétek, és így beteljesüljön rajtatok az ígéret.”* (Zsid 10,36) Támogató szeretettel hordozom imádságban.

25. MINDENÁRON ARANYÉREM?

„Tízéves fiúunokám öt éve versenyszerűen sportol. Már több bronz- és ezüstérem birtokosa. Szülei szerint azért nem ő a legsikeresebb a korosztályában, mert túlzottan visszahúzó, nem eléggé kezdeményező típus, és kevés az önbizalma. Nemrégiben a gyerek szobájának a falát a saját fényképeivel, arcképeivel díszítették ki, és szinte belezsuggerálják, hogy mindenáron aranyérmesnek kell lennie. Szerintem ez a kultusz nem az önbizalmat, hanem az egoizmust erősíti benne. És győzni sem kell mindenkinek. Mivé lett a sport öröme? Nem veszélyes ez így?”

Kedves nagymama! A sport nagyszerű dolog! Milyen óriási lendületet, erőt ad a hétköznapi munkánk elvégzéséhez, ha időt szakítunk a szabadban, friss levegőn végzett testedzésre! No és persze kiváló szórakozás is. A latin *disportare* ige, amelyből a sport szó származik, eredetileg időtöltést, szórakozást jelent.

Úgy vélem, hogy a sportnak valóban ennek kellene lennie: egészséges időtöltésnek, amellyel az ember ellensúlyozza mozgásszegény életmódjának káros következményeit. Kiváló orvosok újra meg újra figyelmeztetnek arra, hogy ne a sportpályák tribünjén vagy a képernyők előtt üldögélve élvezzük embertársaink sporttevékenységét, hanem mozogjunk többet!

Pedig éppen a passzív sportolók, vagyis a nézők egy rétege veszi halálosan komolyan a sportsikereket. Már ami a szurkolást, a sportolók ösztönzését illeti. Ők azok, akik sportfogadásokat kötnek, rekedtre kiabálják magukat, ha vesztesre áll a csapatuk, szidják vagy éppen királyként tisztelik kedvenc sportolójukat. Félelmetesek azok a híradó-tudósítások, amelyekben azt láthatjuk, hogy a csalódott szurkolók trágár üvöltéssel csapnak össze az ellentáborral vagy a sportolókkal, és végül a rendőrségnek kell helyreállítani a rendet, pusztán azért, mert a kedvencek elveszítettek egy mérkőzést.

Sokszor tűnik úgy, hogy a sport felszabadult öröme odaveszett. Mintha élet-halál kérdésévé vált volna a teljesítmény. És persze a korszellem –

sikeresebbnek kell lenni mindenáron, és a sikert a pénz, a megteremtett egzisztencia jelenti – által diktált kényszert a sportolók szenvedik meg leginkább. Teljesen megértem azt, hogyha egy családban esetleg felvetődik a kérdés valakiben: „Muszáj ennek a gyereknek mindenáron élsportolónak lennie?” Merthogy az élsport nemcsak a tapsvihart, a csillogó érmeiket, kupákat és az acélosan megfeszült izmok esztétikumát jelenti, hanem a kemény edzéseket, a hajnali felkeléseket, a versenydrukkot és a kudarcélmények feldolgozásának nehézségeit is.

Kérem, ne gondolja, hogy élsportellenes vagyok, és az unokáját sem beszélném le arról, hogy tovább versenyezzen! Arról azonban lebeszélném a szülőket, hogy gyermeküket behajtsák valamiféle egészségtelen versengésbe. Ha eredményeit nem becsülik, ha „csak bronz” vagy „csak ezüst” lekicsinylő jelzővel illetik érmeit, az óhatatlanul önbizalomvesztéssel jár. Hiszen akkor soha nem elég a sok jó eredmény, mert az az egyetlen, a legjobb nincs meg. Arról már nem is beszélve, hogy az is előfordulhat, hogy a gyerek nem képes a legjobb teljesítményre, vagy a körülmények miatt egyszerűen nem nyerheti el az aranyérmet. Lehet, hogy később, talán kamasz- vagy felnőttkorában szülei vagy edzője túlzott elvárásai miatt örök vesztesnek tartja majd önmagát. És ezen az sem segít, ha a szülők a fiúcska előnyös, esetleg sikeres pillanatait megőrző fotóival tapétázzák ki a gyermekszobát.

Többet érnének el ezen a területen akkor, ha gyermeküket gyakrabban dicsélnék, ha jobban odafigyelnének a lelke rezdüléseire, és ha a gyermek a saját fényképeit esetleg az apa dolgozószobájában vagy az anya fésülködőasztalán fedezné fel. És utolsóként említve a nyomaték kedvéért: hála Istennek sok gyakorló keresztyén van a világon az élsportolók között. Néhányan közülük lenyűgöző bizonyágtétellel szolgálnak arról, hogy bár most is győzni akarnak, mint megtérésük előtt, de már nem a saját népszerűségükért, hanem azért, hogy ezzel is Krisztus nevének szerezzenek dicsőséget. Amikor felállnak a dobogó első, második vagy harmadik fokára, annak örülnek, hogy ezt az eredményt nem saját erejükből érték el. És ezt büszkén el is mondják a sportriportereken keresztül az egész világnak.

Kérem, mesélje ezt el az unokájának! Erőt és hitet meríthet belőle, amikor edz és versenyez: „...mert a test sanyargatásának kevés a haszna, a kegyesség pedig mindenre hasznos, mert megvan benne a jelen és a jövőendő élet ígérete.” (1Tim 4,8)

Ezért soha ne kerüljön a sport vagy bármi más a fő dolog, azaz az Isten országa elé! Hiszen a legragyogóbban fénylő aranyérem a győztes nyakában az örök élet.

26. A NIKOTIN RABSÁGÁBAN

„A Tízparancsolat vagy Istennek egyéb rendelkezései nem tiltják a dohányzást, mégis sok hívő ember bűnnek tartja. Már azt is hallottam, hogy valaki egyenesen bálványistennek nevezte. Én több mint húsz éve dohányzom, pedig aktív gyülekezeti tag vagyok. Szenvedélyemmel nem vagyok egyedül, hiszen több testvérem is él a cigarettával, sőt tudomásom szerint a lelkészi karban is vannak dohányosok. Szeretném tudni, hogy a lelkésznőnek mi a véleménye a dohányosokról, és hogy milyen megoldást javasol a leszokáshoz?”

Kedves István! Ugye jól ismeri és szívből imádkozza is az úrvacsorai liturgiában ezeket a sorokat: „Szent vagy, Urunk, és nagy a te irgalmad! Elítéled a bűnt, de megmented a bűnösöket szeretett Fiad élete árán, és megörvendezteted jószággal minden teremtményedet”? Ebben az imádságtöredékben valójában benne rejlik, készen áll a válasz a kérdéseire.

Mint lelkész a jézusi lelkigondozói módszer szerint közeledem a kísértésbe jutott, bűnbe esett, gondoktól meggyötört emberhez. Nem a problémát akarom kezelni, hanem az embert szeretni, megérteni, Jézushoz terelgetni. A bűnt néven kell nevezni, de a bűnöst kézen kell fogni, és elkísérni a golgotai keresztfához. Ott van a szabadulás, a bűnöknek bocsánata. Jézus halálából támad az új élet. Mindezek alapján bátran mond-

hatom, hogy nincs rosszabb véleményem a dohányzó embertársamról, mint a nem dohányzóról, de a dohányzást az egészséget veszélyeztető, káros szenvedélynek tartom.

A Tízparancsolat szó szerint valóban nem tiltja a dohányzást, de az ötödik, vagyis a „Ne ölj!” rendelkezés világosságot gyújt az Istennek engedelmeskedni akaró ember szívében, hogy mindaz bűn, ami az emberi életet veszélyezteti. Ha a saját egészségünket vagy másokét rongáljuk, azzal bizony veszélyeztetjük az emberi életet, ezért helyes, ha ennek alapján felismerjük, hogy a dohányzás olyan káros szenvedély, amely árt, tehát fel kell hagyni vele.

Mindemellett a dohányzás sajnos függőséget okoz, ezért megkötözöttség. Az akaraterő többnyire csődöt mond, amikor az ember elhatározza, hogy leszokik róla. Nem lehet egykönnyen megszabadulni tőle, mert fogva tart. Bizony lehangelő látvány, amikor a főiskolás visszafelé számolja a másodperceket a kicsöngetésig, hogy a tanóra szünetében megkaphassa soros nikotinadagját. Tragikomikus, amikor értekezletről, előadásról kéredzkedik ki valaki, mert nem bírja a füstmentes övezetet. Arról már nem is szólva, hogy milyen siralmas látvány – egyfajta antireklámja a hívő gyülekezeteknek –, ha a templom vagy az imaterem előtt hosszú lábú pléh hamutartók ácsorognak, várva, sőt csalogatva a hívők közösségét egy „feszültséglevezető” találkára.

Miért szoknak rá az emberek a dohányzásra? A tinédzserek az érettség, esetleg a férfiasság, az erő jelét látják benne. Ezzel akarják környezetüknek bebizonyítani, hogy felnőttek. Lehet, hogy az első próbálkozás fejfájást, hányingert okoz, de ha valaki újra és újra rágyújt, akkor kialakul a nikotinfüggőség, így a szervezet kiköveteli az újabb dózist, sőt az adagot állandóan emelni kell. A dohányosok közül sokan kikapcsolódásnak, idegnyugtató szertartásnak, igazi élvezetnek tartják a füstölést.

Különös módon egy idő után szeretnének megválni rossz szokásuktól. A dohány meglehetősen borsos ára, az egész lakást belengő áporodott, kellemetlen szaga miatt hamar kikívánczik az ember ebből a rabságból. Hát még amikor az egészségük látja a kárát! Bizonyított tény, hogy a dohányzás

sokféle rákos megbetegedés okozója, illetve, hogy szívinfarktushoz vezethet. A passzív dohányosok pedig, akik családtagként kénytelenek elviselni a füst káros hatásait, gyakran a krónikus hörgőgyulladás, az asztma és az allergia áldozatai lesznek. Nem lehet ott szülői szeretetről beszélni, ahol az édesanya vagy édesapa telefüstöli a gyermekszobát, vagy ahol nem kapnak elég gyümölcsöt és tejet a gyermekek, mert a pénz néhány újabb doboz cigarettára kell. Azt hiszem, abban pedig mindenki egyetért, hogy nincs szomorúbb annál, amikor egy áldott állapotban lévő asszonyt látunk cigarettával a kezében. Sajnos mindezek ellenére nem lehet betiltani a dohányzást. Nevezhetjük koporsószegnek a cigarettát, riogathatunk a valós veszélyeivel, de ez még mindig kevés a meggyőzéshez. Belső elhatározás, a dohányzástól való megundorodás és Krisztus szabadító kegyelme kell ahhoz, hogy ettől a szenvedélybetegségtől megszabadulhassunk.

„Minden szabad nekem, de nem minden használ. Minden szabad nekem, de ne váljak semminek a rabjává” (1Kor 6,12) – tanítja Isten igéje. A hívő embernek ennek alapján fel kell tennie önmagának a kérdést: szabad ember vagyok, vagy rabságban tart valami? Kötődöm-e annyira bármihez ezen a földön, legyen az egy szeretett személy, egy tárgy, pozíció vagy éppen egy szenvedély, hogy bálványommá válik, mert zavarja az élő Istennel való felhőtlen kapcsolatomat? Ha a válaszom igen, akkor szabadításra van szükségem.

Minden volt dohányos, aki megszabadult ettől a kártékony élvezettől, így nyilatkozik: „Mintha mázsás súlyok gördültek volna le a szívemről!” Higgye el, kedves testvérem, tapasztalatból beszélek, hiszen saját magamnak is át kellett élnem a szabadítás csodáját a férjemmel együtt. Mondhatom, hogy füst nélkül javul az ember életminősége!

Szeretettel bátorítom hát, István, hogy bátran forduljon az Úrhoz kérdéseivel. Ő majd megmutatja Önnek, hogy életében mi a bűn, és azt is, hogy merre van a szabadulás. Ma már a gyógyszertárakban kaphatók olyan természetes alapanyagokból készített termékek, amelyek a leszokás kezdeti időszakát megkönnyítik, és enyhítik a függőségi tüneteket. Jó ötlet, ha a gyülekezete szintén dohányos tagjaival, esetleg a dohányzó

lelkésszel is összefogva imakört hoznak létre, szakértőket hívnak meg, hogy a témában előadásokat tartsanak, és persze szeretettel támogatják egymást abban, hogy senki se adja fel, ne hagyja abba félúton...

Talán egy drága vezérigével és persze támogató imádságaimmal én is hozzájárulhatok az elhatározás sikeres végrehajtásához: „*Vagy nem tudjátok, hogy testetek, amit Istentől kaptatok, a bennetek lévő Szentlélek temploma, ezért nem a magatokéi vagytok? Áron vétettetek meg: dicsőítétek tehát Istent testetekben.*” (1Kor 6,19-20)

27. CSÚNYÁN IS SZÉPEN

„Nem vagyok megelégedve a külsőmmel. Sőt azt is mondhatom, hogy zavar, bánt, hogy az Úristen ilyen csúnya külsővel teremtett meg engem. Csodálva nézem a sztárok címlapfotóit, és arra gondolok, hogy a sikerükhöz nagymértékben hozzájárult előnyös megjelenésük. Nekem ugyanis állásom sincs, mert az interjúkon az is fontos szempont, hogy a pályázó hogyan néz ki. A párválasztásról már nem is beszélve, hiszen ki kíváncsi egy rossz megjelenésű ember – esetlegesen jó – belső tulajdonságaira? Tudom, hogy a lelkészről szépséget nem adhat, de legalább vigasztaljon egy kicsit...”

Drága testvérem! Külső megjelenéséről nem, de belső lelki világáról kezembem tartok egy pillanatfelvételt.

Egy levél gyakran sokkal többet elárul egy emberről, mintha arcvonásait fürkésznénk. Hogy nő vagy férfi írta? Nem lényeges. „Ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan” – mondja a róka a kis hercegnek. És vele együtt nagyon sokan törekszünk arra, hogy a szívünkkel és ne a szemünkkel lássunk ezen a világon. Sőt mi több: az ige világosságával szeretnénk látni a Szentlélek Úristen vezetése alatt!

A szívem azt súgja, hogy a levelet egy érzékeny, érzelemgazdag, fejlett

humorérzékkel rendelkező személy írta. Olyan valaki, akit érdemes megismerni, mert intelligens és barátságos. Olyan ember, aki szeretetre vágyik, és szeretné tehetségét, rejtett belső tulajdonságait és képességeit megmutatni azoknak is, akik a nagy orr vagy a szögegyenes, ritka haj, esetleg a széles pocak, netán a túl alacsony termet (esetleg mindezek ellenkezője) láttán elutasítják. Tény, hogy egy karcsú, dekoratív külsővel rendelkező nő vagy egy magas, izmos testalkatú férfi előnyben van kevésbé vonzó társaival szemben az élet minden területén. De ki dönti el, hogy mi a szép? A médiumok, az írott és az elektronikus sajtó formálja a közízlést, a divatdiktátorok a szépségipar minden szereplőjével együtt azon fáradoznak, hogy a valóságban nem is létező álomnöket és álomférfiakat teremtsenek, mert általuk eladhatóbbak lesznek termékeik. Ma egyébként is a testkultusz reneszánszát éljük. Világhírű kozmetikai laboratóriumok igyekeznek kikísérletezni „az örök fiatalság szérumát”, de legalábbis valami bőrkondicionáló folyadékot, amellyel tartósítható az üdeség. A testépítés, fitness és a wellness vagy a plasztikai műtét pedig gondoskodik arról, hogy átformáljuk, megváltoztassuk mindazt, amit nem akarunk elfogadni a külsőnkön. A legelső kérdés azonban, amit fel kell tennünk önmagunknak, mindig az, hogy miért nem akarjuk vagy tudjuk elfogadni magunkat úgy, amint vagyunk? Milyen szépségideálnak akarunk megfelelni? Biztos, hogy a címlapsztárok nívója a mérce? (Túl azon, hogy a címlapokon szereplő modellek vagy művészek arcvonásai jelentősen kozmetikázottak, és a mutatós megjelenés a stylist, a sminkes és a fotós csapatmunkájának köszönhető.) Azért a keresztyén ember számára evidens kell, hogy legyen: igazán szépé csakis a belső kisugárzás tehet valakit! Szeretett nagymamám mondta bölcsen egykor: „Tudod, kisunokám, igazán szép csak az lehet, aki jó. A jóság belső fénye és melegsége sugárzik és éltet.” Bár kicsiny gyermek voltam, amikor ezeket a szavakat hallottam, útravalóvá lettem számomra, ma is meghatározzák a szépségről alkotott felfogásomat. „*A Lélek gyümölcse pedig: szeretet, öröm, békeesség, türelem, szélesség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás.*” (Gal 5,22)

Az önző, türelmetlen, saját egója körül forgó, kicsapongó és szeszélyes, esetleg rosszindulatú ember társasága nem kívánatos, bármennyire is hibát-

lan az alakja. Sem munkatársnak, csapattagnak, sem barátnak vagy házastársnak nem érdemes pusztán a testi szépsége miatt kiválasztanunk valakit. A szépség tünékeny. Hiába a sok praktika, előbb-utóbb ráncosodik a bőr, őszülnek a hajszálak, és feljönnek azok a fránya pluszkilók. Úgyhogy néhány évtized alatt megfakulhatnak azok az örökletes adottságok, amelyekre oly büszkék voltunk. A mindenható Isten egyik remekműve a gyönyörű emberi test, de azzal, hogy az évek előrehaladtával mindez egyre inkább a múlt dicsőségévé lesz, arra akar megtanítani, hogy a Szentlélek ajándékaival gazdagodhatunk meg és válhatunk igazán széppé. „Elhull a virág, eliramlik az élet” – éneklte a költő. „*Elszárad a fű, elhervad a virág*” – mondja a próféta, majd hozzáteszi: „*de Istenünk igéje örökre megmarad.*” (Ézs 40,8) Talán nincs annál lehangolóbb, amikor az ember rádöbben arra, hogy a színes szappanbuborék elpattant, hogy hamis illúziókat kergetett, hogy lelki nemesség és istenfélelem nélkül a szépség üressé válik. Sok csalódáson keresztül vezet ideig az út. Sok hajdanvolt bonviván és szubrett, Casanova és filmszínész zokog életének romjai felett, mert későn ismerte fel, hogy homokra építkezett.

Természetesen tisztában vagyok azzal, hogy ez a tény önmagában nem vigasztalja azt az embert, aki nap mint nap a bőrén tapasztalja, hogy külseje miatt kétszer annyit kell bizonyítania és dolgoznia az elismerésért, mint annak a felebarátjának, aki testi adottságai miatt tálcán kapja a sikert. Higgycs el, kedves levélíró testvérem – mondhatom így is: sorstársam –, nem kis fejtörést okozott nekem is ez a probléma. Amikor az iskolások gúnyolják kövér vagy túl sovány, szemüveges vagy szeplős társaikat, amikor a hön áhított, szeretett személy kinevet, mondván: „Néztél már tükörbe, bébi?”, esetleg a munkahelyi számlátrán azért lassú az előrejutás, mert külsőnk rossz reklámhordozója a cégnek, akkor az bizony nagyon tud fájni. Sőt, ha az önmagunkról alkotott kellemetlen kép megerősítésre talál a külvilág minket visszautasító értékítéletében, az egyenesen elvezet bennünket a kisebbségi érzéshez. Ez a komplexus pedig valóban tönkreteszi a felebarátainkkal való harmonikus kommunikációt.

Az ember ilyenkor nehezen ismerkedik, nem tud beilleszkedni egy új közösségbe, egy idő után feltételezi, hogy mindenki megveti, lenézi, mert

észrevette szépséghibáit. Később már nem is akar közösségbe menni, és a külvilágtól elszigetelődve depresszióba süllyed. A szavak olyankor gyilkosabbak a kardnál vagy a puskagolyónál – nem véletlenül mondja az Úr a Hegyi beszédben: „*Aki azt mondja atyjafiának: Ostoba! – méltó a főtörvényszéki eljárásra*” (Mt 5,22b), hiszen az ő életének, halálának, szolgálatának legfelszabadítóbb üzenete az, hogy szereti a bűnöst, a kicsinyt, az elesettet, a beteget, a megvetett embert; hogy nem személyválogató, és életét adja azokért is, akik a világ szemében senkik és semmik.

Drága testvérem! Jézus feloldja a kisebbségi érzés gúzsba kötő láncait: átélhetjük, hogy számára végtelenül értékesek vagyunk, mert szeret, és feláldozta magát értünk! Fogadja be ezt az üzenetet, és kívánom, hogy találjon olyan társakra, akik meglátják lelki szépségeit! Szeressen, adjon, áldozzon idejéből és energiájából másokra, és szeretni fogják, mert közelségében örömük lesz. És tekintetében meglátják Isten szépségét.

28. SZEDHET-E GYÓGYSZERT A HÍVŐ?

„Alapbetegségem mellett sokféle egyéb egészségügyi problémával küzdöttem az elmúlt években. Mivel az orvos gyógyszereket írt fel, természetesen szedem őket. Emellett kipróbálok különféle gyógyhatású szereket is a gyógyulásom érdekében. Egyik hívő ismerősöm a közelmúltban azt mondta nekem, hogy a görög »farmaka« szó varázslást jelent, ezért a gyógyszerek szedése ördögi dolog. Szerintem nagyon megdöbbentő ez a kijelentés. Ezek szerint a keresztyéneknek tilos lenne gyógyszert szedniük? Utasítsuk vissza a gyógykezelést, és haljunk bele a betegségünkbe?”

Drága Emma, érdeklődéssel fogadtam izgalmas kérdését! Engedje meg, hogy egy reménykeltő igével köszöntsem, majd rögtön a lényegre térjek. „*Világosságom és segítségem az Úr; kitől félnék? Életemnek ereje az Úr, kitől rettegnék?*” (Zsolt 27,1)

A görög *farmakon* szó (egyes számú forma, többes számban: *farmaka*) több jelentéssel bír: 1. segédeszköz, ellenszer, csillapítószer; 2. orvosság, gyógyhatású szer; 3. ártó szer, méreg, mérgező ital. Miután a varázslással foglalkozó emberek gyakran állítottak elő gyógyhatású szereket és persze mérgező italokat is, a *farmakon* szó *varázsszer* jelentést is kapott. Az Újszövetségben a következő szavak származnak e szóból: *farmakeia*, amely az orvosság használatát éppen úgy jelenti, mint a varázslást (Gal 5,20; Jel 9,21; Jel 18,23), valamint a *farmakosz* kifejezés is innen ered, jelentése: gyógyszerkészítő, méregkeverő, varázsló (Jel 21,8).

Ezeket a szavakat tehát lehet jó és rossz értelemben is használni. Azt, hogy mikor melyik jelentésük kerül előtérbe, a szövegkörnyezet határozza meg. A Galatához írt levélben, de a Jelenések könyvében is minden alkalommal több bűnös, elvetendő tulajdonság és cselekedet között szerepelnek ezek a szavak, ráadásul abban az összefüggésben, hogy a varázslók, a méregkeverők nem mehetnek be Isten országába és szent városába. Ugyanakkor teljesen téves következtetés volna azt állítani, hogy minden orvosághasználat varázslás is egyben. Tény, hogy a *farmakeia* szó értelmébe belefér a hallucinogén szerek és egyéb káros anyagok előállítására és használatára is, amelyekről tartózkodnunk kell. De ugyanakkor a *farmaceutika* (azaz a gyógyszerészet tudománya, amely kifejezés szintén a *farmakeia* szóból képződött) alapvetően az ember szolgálatában áll. Nyilvánvalóan a mindenható Isten gondviselő szeretetének jele az orvostudomány és a gyógyszerészet nagy léptékű fejlődése, amelyek eredményeit szabad használunk. Ezért jó szívvel ajánlom Önnek, hogy bátran éljen a klinikai orvoslás módszereivel!

Biztos vagyok azonban abban, hogy kedves levélíró testvérem figyelmét sem kerülte el az, hogy a mai ember túl sok orvosságot és gyógyhatású szert szed. Túl könnyen és meggondolatlanul nyúl mindenféle tablettára, tinktúra, csepp és balzsamir után, emellett előszeretettel keresi és veszi igénybe különféle sámánok, kuruzslók, táltosok áltudományos módszereit gyógyulása érdekében. Sajnos gyakori a keresztyének között is, hogy olyan vallásfilozófiai alapon álló gyógymódoknak (például jóga és akupunktúra)

és parapszichológiai módszereknek (például magnetizmus és mesmerizmus) vetik alá magukat és családtagjaikat, amelyek mögött „e világ istene” áll (2Kor 4,4).

Sajnos a sátán nem tiszteli a szabad akaratot, gyakran a „világosság angyalaként” mutatkozik be, és jót – jelen esetekben egészséget – ígérve koptat be hozzánk. Ha beengedjük, akkor beköltözik hozzánk, majd kirabolja a gyanútlan ajtónyitót. Ezért az úgynevezett alternatív gyógymódokkal szemben nem árt bizalmatlannak lennünk, csak igei átvilágítás után éljünk velük! Lehetetlen nem észrevenni, hogy ma az egészség bálványává vált. Ha közvélemény-kutatást tartanánk, és megkérdeznénk az utca emberét, hogy mit tart a legfőbb értéknek, akkor egészen biztos, hogy az egészség a toplista csúcsait ostromolná.

„No de miért olyan nagy baj ez?” – kérdezhetjük. Akár Emma nézőpontjából is feltehetjük a kérdést: „Utasítsuk vissza a gyógykezelést, és haljunk bele a betegségünkbe?” Szó sincs róla. Hiszen a betegség nagy megpróbáltatás, nemegyszer szörnyű kínokkal együtt járó állapot. Az Úristen lehetővé teszi, hogy bizonyos betegségek ellenszerét megtaláljuk, az egészség pedig valóban érték. De vajon csupán a testi egészség értékes? Nem kellene legalább annyira a lelki egészségünk megóvására is törekednünk?

A baj ott kezdődik, amikor az ember csupán a bűn következményeitől akar megszabadulni, és nem a kiváltó okától. Kerülő úton keresi a gyógyulást, és a lélek dolga nem érdekli. Látnunk kell azt is, hogy az Úr gyakran testi erőtlenségeinken keresztül nevel bennünket. Az örök élet szemszögéből nézve földi életünk fontossága a valós helyére kerül. Mindenekelőtt életgyógyulásra van szükségünk! Krisztusra, aki „*bűneinket maga vitte fel testében a fára, hogy miután meghaltunk a bűnöknek, az igazságnak éljünk: az ő sebei árán gyógyultatok meg*” (1Pét 2,24). Szeretettel kívánom ennek a drága, üdvhozó igének testi-lelki áldásait Emma életére.

29. HOGYAN BÖJTÖLJEK?

„Kedves lelkész! Még tart a böjti időszak, és én igyekszem is minél több alkalmon részt venni a gyülekezetben. A böjt számomra azt jelenti, hogy jobban figyelek Istenre. Kevesebbet nézem a televízió adásait, nem járok szórakozni ilyenkor. Jól is esik többet olvasgatni az ígét, és többet imádkozni. Álmélkodva tapasztalom, hogy sok hívő keresztyén hat héten át tartózkodik a húsos ételektől, az alkoholtól, de még az édességektől is. Szeretném tudni, hogy ez hozzátartozik-e a böjti idő áhítatos megéléséhez? Van erre vonatkozó bibliai előírás?”

Kedves Bernadett! Leveléből kiderül, hogy helyesen értelmezi a böjti időszak üzenetét. Tisztában van vele, hogy ez a negyven nap hagyományosan a bűnbánatos előkészület ideje. Nagyszerű lehetőség arra, hogy kiértékeljük hitéletünket, hogy visszatekintsünk a megtett útra, hogy felismerjük és beismerjük: Urunk hűségesen vezetett bennünket annak ellenére, hogy mi hűtlenek voltunk hozzá. Gondolatban végigjárjuk Jézus passiójának állomásait, megrendülünk attól, hogy ez a temérdek szenvedés értünk történt. Isten mindent megtett a mi üdvösségünkért, így arccal Isten felé fordulva készülünk a feltámadás ünnepére.

Tény, hogy a sok számítógépezés, a tévé előtt fölöslegesen eltöltött órák, de még a túl bőséges étkezés is elvonja a figyelmünket, az energiánkat attól, hogy Urunkra tekintve megélhessük a böjti idő jelentőségét. Megfigyelte már, Bernadett, hogy manapság mindenütt túl nagy a zsvaj? Elfelejtettük élvezni a csendet, de különösen is az Isten előtti elcsendesülést. Olyan jó lenne, ha legalább böjtben el tudnánk hallgattatni minden zajforrást, ha nem hangoztatnánk folyton a saját igazunkat, ha hagynánk végre Istent beszélni! Számomra a böjt nem a „mit szabad és mit nem szabad” göröcséről beszél, hanem éppen ellenkezőleg: az örömteli, a belső meggyőződésből fakadó kapitulációt jelenti Isten igazsága előtt. Gyönyörködést az ő törvényében és evangéliumában. Míg a maszkabálban rejtegetni próbáljuk valódi arcunkat, addig a bűnbánati idő csodát tesz: álarcaink

lemállanak rólunk Isten szentségének ragyogásában.

A legtöbb ember, ha a bűntre gondol, meggyőződéssel vallja, hogy az elsősorban egészségügyi célokat szolgál. A fogyókúra, a méregtelenítés vagy az emésztőrendszer tehermentesítése elképzelhetetlen bűnt nélkül. Míg hatvan-hetven évvel ezelőtt a bűnt kifejezés hallatán a többség nyomban vallási összefüggésekre gondolt, ma elsősorban tisztítóúrák és wellnessprogramok jutnak eszükbe. Míg korábban természetes volt, hogy a báli szezon be kell, hogy fejeződjön a bűnt beköszöntekor, vagy hogy ebben az időszakban nincs se lakodalom, se disznóvágás, és az embernek mellőznie kell a szórakozást, illetve az ínycsiklogást, addig mára ennek a felfogásnak már csak kevés helyen találjuk nyomát.

A bibliai időkben a zsidó vallás gyakorlatához hozzátartozott a meghatározott napokon való böjtölés. De böjtöltek akkor is, ha nagy szomorúság érte őket, ha tanácstalanok voltak, és ezért útmutatást vagy figyelmeztetést vártak Istentől. A mózesi törvény csupán egyetlen böjti napot írt elő: az engesztelés napját (3Móz 23,27), de később más böjti napok is bekerültek az előírásokba. A jeruzsálemi szentély pusztulására böjttel emlékeznek meg az évfordulón, és pürim ünnepét is böjt előzi meg (Eszk 4,3). Jézus kortársai, a farizeusok különleges, isteni jutalomra méltó cselekedetnek tartották az étkezéstől való tartózkodást. Ők hetente kétszer böjtöltek.

Jézus helytelenítette a képmutató és öncélú böjtöt (Mt 6,16-17), de jelentőségét mindenképpen felmutatta azzal, hogy nyilvános működésére böjttel készült elő (Mt 4,2). A böjtnak tehát semmiképpen sem szabad a vallásos buzgóság fitogtatásának eszközévé válnia.

Miután az Újszövetségben sehol sem olvassuk azt, hogy az étkezésektől való távolmaradás kötelező érvényű lenne, ezért élhetünk vele úgy, mint áldásos lehetőséggel, de nem szükséges böjti áhítatunk alapjaként számon tartanunk. Semmit sem érne a lélek számára a testi böjt, hogyha a hústól távol tartanánk ugyan magunkat, de ezzel párhuzamosan nem figyelniénk életünk Urára. Ellenben megrendítően szép, amikor a hívő átéli, hogy az ige tápláléka, az Úrral az imádságban folytatott párbeszéd és a neki való szolgálat annyira megelégtette őt, hogy eszébe sem jutott étkezni (Jn 4,31-34).

Bernadett! További áldott nagyheti előkészületet kívánok Önnek az Úrral, olyat, amelybe annyira bele tud felejtkezni, hogy még éhségére sem emlékezik.

30. LEGYÜNK-E ÉRZÉKENYEK?

„Egy ismerősöm közölte velem, hogy azért kerüli a társaságomat, mert »hiperérzékeny« vagyok. Először nem is értettem, mire gondol, de azután igazat kellett adnom neki. Sajnos gyakori, hogy egy ferde pillantás vagy egy odavetett szó is megsebez. Képes vagyok a köszönet és a kézfogást is kiértékelni, és ha nem volt elég barátságos, akkor nagyon tudok szenvedni miatta. Nehezen viselem, ha nem figyelnek oda rám, vagy ha nem értékelik a munkámat. Éjszakákon át sokat tépelődöm azon, vajon mi a baj velem. Miért nem szeretnek az emberek? Jó lenne megváltozni! Kérem, segítsen!”

Drága Erzsike! Köszönöm őszinte, érzékeny és szeretet után sóvárgó sorait, mert megerősítettek abban a meggyőződésben, hogy a XXI. század emberének sem fog sikerülni egy érzelemmentes robotvilágot felépíteni. Miközben a korszellem sugallatára sokan elrejtik a szív érzelmeit, a lélek kérdéseit, és nem merik kimutatni fájdalmaikat vagy örömeiket, egyre nő a pszichés zavarokkal küszködők száma. Az ember nem kagyló, ezért sajnos nem lehet elvárni tőle, hogy minden külső inger hatására egyszerűen csak összecsukja a héját, és ezzel megőrizze idegrendszere sértetlenségét.

Az osztriga vagy más kagylófélék helyhez kötött, statikus lények. Mivel kívül hordják a csontvázukat, és belül található az idegrendszerük, mehetnek, hogy odatapadnak egy sziklához, és mozdulatlanságba merevülnek, míg elfolyik felettük a víz és az idő. De mi, emberek, akik „kívül” viseljük a finom és érzékeny idegrendszerünket, nem tehetjük meg, hogy teljesen

függetlenítjük magunkat a körülöttünk élő emberektől és a velük való kapcsolatunk áldásos vagy áldatlan kisugárzásától. Szerencsére még jó néhányan élünk ezen a földgolyón, akik úgy gondoljuk, hogy nem kell szégyellni azt, hogy a mi teremtő Istenünk érző lényeknek gondolt el és alkotott meg bennünket. A tudományok és a művészetek történetéből tudjuk, hogy minden tehetséges művész, alkotó zseni, tudós és felfedező egyúttal hiperérzékeny ember is volt. Valószínűleg éppen ezért születhettek nagy alkotások a kezük nyomán. Ezért ne keseredjen el, kedves levélíró testvérem: az nem baj, hogy érző szíve, érzékeny lelke van! Ne higgyen azoknak a hangoknak, amelyek azt súgják a fülébe, hogy se sírni, se egy jóízűt nevetni nem illik egy fegyelmezett (keresztyén) embernek. Ó, akik ilyet mondanak, a szívük mélyén mennyire irigylik önt azért a lélegző, mozgó, dinamikus érzelmi életért, amely bennük már megkeseredett, kiszáradt, elapadt! Milyen sivár is annak az embernek az élete, akinek a szíve helyén csak mélységes űr tátong, aki már semmin sem lepődik meg, aki egykedvűen veszi tudomásul a jót is, a rosszat is! Tehát nem az érzékenységgel van itt gond, hanem azzal, hogy az ember hajlamos arra, hogy ezt az érzékenységet szűk látókörrel élje meg. Pontosabban: hogy csak saját magával szemben gyakorolja.

Érdemes megfigyelni, hogy mennyire saját egónk körül forognak gondolataink. Milyen könnyen átadjuk magunkat az önsajnálatnak! Ha el is hagyja ajkunkat egy röpke „hál’ Istennek”, azért a dicsőséget magunknak vindikáljuk. És valljuk meg, hogy nehezünkre esik megbocsátanunk embertársainknak vélt vagy valós sérelmeinket!

Kedves segélykérő levélírónk leveléből azt olvasom ki, hogy nagyon megterheli már ez az önmagába gubancolódott érzékenység. Talán valaki, akiben megbízott, becsapta? Elhagyták, összetörték a szívét, kihasználták, háttérbe szorították. Ez a sok fel nem dolgozott, meg nem bocsátott sérelem észrevétlenül áll Ön és környezete közé, hogy megmérgezze kapcsolatait. Tragikus, amikor a saját magunk iránti érzékenységünk akkorára nő, hogy már nem vesszük észre a felebarát búját-baját, amikor már Isten vizsgálása sem jut el hozzánk. Ez előbb-utóbb leszűkíti életterületet,

idegi és lelki zavarok lépnek fel, magányosak leszünk, majd boldogtalanok is. Jó, ha ebben is leleplezzük magunkat.

Természetellenes dolog, hogy az ember szüntelenül csak önmagával foglalkozzon, hogy élete véget nem érő monológgá váljon. Hiszen rendeltetésünk nem az, hogy csupán önmagunkért éljünk. Az élet kiteljesedésének titka ez: szeretni és szolgálni. Aki nem tevékeny szeretettel él, elsorvad, olyan lesz, mint egy kövület vagy mint a sziklához tapadó kagyló, csak elsuhanak mellette az események, az emberek, de nem válik alakulásuk, életük részesévé. Csak akkor használom jól, Isten szerint az érzékenységet, ha együtt tudok érezni a szenvedővel és örülni az örvendezővel. Ha ezzel az érzékenységgel – mint egy adóvevő készülékkel – venni tudom a felülről jövő adást, és képes vagyok tovább sugározni a rám bízottaknak.

Hogyan lehet az irányítvesztett érzékenységünket újra a helyes merdebe terelni? Csakis úgy, hogy Jézus Krisztus egy szép napon megszólít minket: „*Zákeus, szállj le hamar, mert ma a te házában kell megszállnom!*” (Lk 19,5b) És mi örömmel befogadjuk őt a házukba, szívünkbe; azt akarjuk, hogy beleszóljon életünk minden kérdésébe, hogy ő legyen az ura hétköznapijainknak és ünnepeinknek. Mert ha ez megtörténik, akkor érzékenységünk súlypontja eltolódik saját magunkról a mi Urunkra, utána pedig azokra, akikre ő hívja fel a figyelmünket. Az önző, csak saját maga körül forgó vagy a mimóza, befelé forduló, visszahúzó lelki világú ember csakis így gyógyulhat meg. Zákeus, ez az alacsony termetű, talán kisebbségi komplexusoktól szenvedő, de ugyanakkor pénzsóvár és embernagyvámszedő – aki nyilván joggal érezte, hogy senki sem szereti – nem értette, amíg nem találkozott Jézussal, hogy érzékenységének lehet más iránya saját magán kívül is. Miután életútját keresztelte a megváltó Jézus, aki azután teljesen más célt adott életének, aki megszabadította hiúságától, akinek jelenlétében megérezte, hogy sehogy sem volt jó az, ahogy ő eddig gondolkozott Istenről, az emberekről, az élet értelméről, és átélte ennek a megváltozott iránynak az örömét. Ennek hatására a vagyona felét a szegényeknek adta, sőt a kizsartolt összeg négyszeresét fizette vissza

azoknak, akiket megkárosított (Lk 19,8). Mert aki „arccal Krisztus felé” él, kőszív helyett hússzívet kap, hasznára lesz embertársainak és az Isten országának is, mert Isten dicsőségére élve gyarapítja azt.

Kedves testvérem! Érzékenységet föl ne adjja, el ne nyomja, hanem inkább ajánlja fel az Úrnak! Az életét már megterhelő, saját maga felé forduló érzékenységből tőkét kell kovácsolni. Aki az Úrban és mások felé lesz érzékeny, aki többet és finomabban érez, mint az átlagember, bizonyára nagyszerű munkás lesz az Úr szőlőjében.

Az Evangélikus Missziói Központ és a Magyarországi Evangélikus Egyház missziói bizottsága gondozásában megjelent kiadványok:

Emlékezzünk régiokról – Scholz László visszaemlékezése életútjára, Budapest, 2005

Dr. Süle Ferenc: Családi élet és lelki egészség, A spirituális fejlődés természetes fő hajtóerőinek mélylélektani elemzése, Budapest, 2006

Missziói szórólapok 28 témában (A/5 méretben, a teljes kollekciónal falitábla is rendelhető): Mi az élet célja? – Hogyan találok meg Istent? – Kétség és bizonyosság, avagy még a hitünk is relatív? – Igaz-e a Biblia? – A tudomány megcáfolja a Bibliát? – Korszellem – Szektakérdés – A babonáról józanul – Jézus és a gyermekek – Felnőtteknek gyermekekről – Ébredj, ifjúság! – Az Isten akarata szerinti férfi – Öregség – Szerelem és szexualitás – A házasság – Néhány szó a válásról – Válás és haláleset a családban – Kiutak a magányból – A homoszexualitásról – Gondolatok az abortuszról – Gondolatok a depresszióról – Gondolatok az öngyilkosságról – Van segítség az alkoholbetegségből – Függetlenség a függőségtől – Betegség – A betegségről és a szenvedésről – A halál, közelség vagy távolság? – A halál felé, benne és utána

Hid evangélikus magazin – Az Evangélikus Missziói Központ negyedévente megjelenő kiadványa

ÉLŐ VÍZ füzetek:

1. *Akarsz-e meggyógyulni?* Segítség alkoholbetegeknek, Budapest, 2007
2. *Szókéne Bakay Beatrix: EvÉlet – Lelki segély*, A lelkipásztor válaszol, Budapest, 2008

**Ajánló az Evangélikus Rádiómisszió kiadásában megjelent kazetták-
ból, CD-kből:**

Útravaló (Ordass Lajos püspök áhítatai)

Babits Jónás könyve Bánffy György előadásában

Missziói percek – jegyzetek, beszélgetések, melyek a Kossuth Rádió
Evangélikus Félórájában hangoztak el

Egy életen át Dáviddal – Szeverényi János evangelizációja Pasaréten

Ulrich Parzany budapesti evangelizációja

Végasztalásul – Reményik Sándor versei Káli Horváth Kálmán előadásában

Szemektől szívekig – Megzenésített versek a Szemerei család előadásában

Lázár Attila: Térden ülve – Dalok az életről

Evangélikus énekeskönyvi énekek – sorozat

Új ének – ifjúsági énekek

A kiadványok teljes listája megtalálható az interneten:

<http://misszio.lutheran.hu>

A kiadványok megrendelhetők az Evangélikus Missziói Központ címén:

1656 Budapest, Pf. 22.

Tel./fax: 06 1 400 30 57

e-mail: evmis@lutheran.hu